

PRAVNA PRIRODA PREDSTEČAJNOG POSTUPKA

Sulić, Hrvoje

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **EFFECTUS university / EFFECTUS veleučilište**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:281:766041>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-05**

image not found or type unknown

Repository / Repozitorij:

[Repository of EFFECTUS University of Applied Sciences - Final and graduate theses of EFFECTUS University of Applied Sciences](#)

image not found or type unknown

EFFECTUS veleučilište

HRVOJE SULIĆ

ZAVRŠNI RAD

PRAVNA PRIRODA PREDSTEČAJNOG POSTUPKA

Zagreb, 2023.

EFFECTUS veleučilište

EFFECTUS veleučilište

PREDMET: PRAVO DRUŠTAVA

ZAVRŠNI RAD

KANDIDAT: Hrvoje Sulić

TEMA ZAVRŠNOG RADA: Pravna priroda predstečajnog postupka

MENTOR: mag. oec. Marko Lukač

ZNANSTVENO PODRUČJE: Društvene znanosti

TEMATSKO POLJE: Pravo

Zagreb, kolovoz 2023.

SAŽETAK

Svrha ovog rada jest analiza pravnog okvira koji uređuje predstečajni postupak u Republici Hrvatskoj i osvrt na promjene Stečajnog zakona koji uređuje predstečajni postupak. Predstečajni postupak jedan je od instrumenata za restrukturiranje poslovnih subjekata i sprječavanje stečaja poslovnih subjekata, što može uvelike utjecati na cjelokupnu ekonomsku situaciju u zemlji. Rad obuhvaća prikaz dogovora vjerovnika s dužnikom o načinu otplate i visini otpisa duga, i postupke koji se moraju primijeniti kako bi predstečajni postupak bio uspješno izvršen. Također, ovaj rad osvrće se na bitne aspekte tijeka predstečajnog postupka, njegov zakonodavni razvitak i obrađuje osnovne pojmove predstečajnog postupka kako su regulirani prema trenutno važećem Stečajnom zakonu koji je doživio nekoliko novela od njegova donošenja 2015. godine. Rad sadrži i primjer neuspješnog predstečajnog postupka nad određenim poslovnim subjektom u Republici Hrvatskoj. Osim toga, sadrži i analizu kako su ekonomska zbivanja utjecala na razvitak predstečajnog postupka te se osvrće i na pitanje jesu li zakonodavne izmjene uistinu utjecale na brojna društava koja su se uspješno restrukturirala ili nije došlo do stvarnih promjena u restrukturiranju trgovačkih društava kroz provedbu predstečajnog postupka.

Ključne riječi: predstečajni postupak, Republika Hrvatska, restrukturiranje, Stečajni zakon, ekonomska kriza.

SUMMARY

The purpose of this paper is to analyse the legal framework governing pre-bankruptcy proceedings in the Republic of Croatia and to observe the amendments of the Bankruptcy Act governing pre-bankruptcy proceedings. Pre-bankruptcy proceedings are one of the instruments for restructuring business entities and preventing their complete bankruptcy, which can greatly affect the overall economic situation in the country. The paper includes an overview of the creditors' agreement with the debtor regarding the method of repayment and the amount of debt write-offs, and all existing procedures that must be applied in order for the pre-bankruptcy procedure to be performed in the best possible way. This paper also looks at the essential aspects of the course of pre-bankruptcy proceedings, its legislative development and processes, as well as the basic concepts of pre-bankruptcy proceedings as regulated under the currently valid Bankruptcy Act, which has experienced several amendments since its enactment in 2015. The paper also contains an example of a failed pre-bankruptcy procedure over a specific business entity in the Republic of Croatia. Furthermore, it also contains an analysis of how economic developments have affected the development of pre-bankruptcy proceedings, and gives an insight on whether respective legislative changes have indeed affected the number of companies that have been successfully restructured.

Key words: pre-bankruptcy proceeding, Republic of Croatia, restructuring, Bankruptcy act, economic crises.

SADRŽAJ

UVOD	1
1. EKONOMSKA KRIZA I NJEZIN UTJECAJ NA RAZVITAK PREDSTEČAJNOG POSTUPKA	2
2. POVIJESNI RAZVITAK PRAVNOG OKVIRA PREDSTEČAJNOG POSTUPKA U REPUBLICI HRVATSKOJ	4
3. PREDSTEČAJNI POSTUPAK	9
3.1 Definicija i cilj predstečajnog postupka	9
3.2 Predstečajni dužnik	10
3.3 Predstečajni razlog	12
4. TIJELA PREDSTEČAJNOG POSTUPKA	14
4.1 Sud	14
4.2 Povjerenik	15
4.3 Financijska agencija (FINA)	16
5. TIJEK PREDSTEČAJNOG POSTUPKA	19
5.1 Podnošenje i ispitivanje prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka	19
5.2 Popis imovine i obveza	20
5.3 Plan restrukturiranja	21
5.4 Odlučivanje o prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka	22
5.5 Dopušteno postupanje dužnika od trenutka podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka	23
5.6 Rješenje o otvaranju predstečajnog postupka	24
5.7 Prijava i utvrđivanje tražbina u predstečajnom postupku	25
5.8 Očitovanje o prijavljenim tražbinama	28
5.9 Osparavanje tražbina od strane drugog vjerovnika	29
5.10 Tablica prijavljenih i osporenih tražbina	29
5.11 Ročište radi ispitivanja tražbina	30
5.12 Upućivanje vjerovnika i/ili osporavatelja na parnicu	31
5.13 Razlučni i izlučni vjerovnici	32
5.14 Ročište za raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja	33

5.15	Rješenje suda o planu restrukturiranja	36
5.16	Obustava predstečajnog postupka	37
6.	PRIMJER PROVEDENOG PREDSTEČAJNOG POSTUPKA: PRIMJER DRUŠTVA SOKOL MARIĆ D.O.O.	38
6.1	O društvu	38
6.2	Problemi u poslovanju koji su doveli do predstečaja	38
6.3	Dogovor s vjerovnicima o tražbinama	42
6.4	Provedba predstečajnog sporazuma	45
	ZAKLJUČAK.....	47
	Popis slika, grafova i tablica	48
	LITERATURA	49

CONTENT

INTRODUCTION	1
1. ECONOMIC CRISIS AND ITS IMPACT ON THE DEVELOPMENT OF PRE-BANKRUPTCY SETTLEMENT PROCEEDINGS	2
2. HISTORICAL DEVELOPMENT OF PRE-BANKRUPTCY PROCEEDINGS LEGAL FRAMEWORK IN THE REPUBLIC OF CROATIA	4
3. PRE-BANKRUPTCY PROCEEDINGS	9
3.1 Definition and purpose of pre-bankruptcy proceedings	9
3.2 Pre-bankruptcy debtor	10
3.3 Pre-bankruptcy causes	12
4. PRE-BANKRUPTCY PROCEEDINGS BODIES	14
4.1 Court	14
4.2 Commissioner	15
4.3 Financial Agency (FINA)	16
5. THE COURSE OF PRE-BANKRUPTCY PROCEEDINGS	19
5.1 Submission and examination of proposals for the opening of the pre-bankruptcy proceedings	19
5.2 List of assets and liabilities	20
5.3 Restructuring plan	21
5.4 Deciding on the pre-bankruptcy proceedings opening proposal	22
5.5 Permitted treatment of debtors from the submission of the proposal for opening pre-bankruptcy proceedings	23
5.6 Decision on the opening of pre-bankruptcy proceedings	24
5.7 Reporting and determination of claims in pre-bankruptcy proceedings	25
5.8 Declaration on the reported claims	28
5.9 Contesting the claims of another creditor	29
5.10 Table of reported and contested claims	29
5.11 Hearing for the examination of claims	30
5.12 Referral of creditors and/or contestants to litigation	31
5.13 Creditors of separate satisfaction granting rights and exclusion granting rights	32
5.14 Hearing to discuss and vote on the restructuring plan	33

5.15	Decision of the court on the restructuring plan	36
5.16	Dismissal of pre-bankruptcy proceedings	37
6.	PRE-BANKRUPTCY PROCEEDINGS EXAMPLE OF THE COMPANY SOKOL MARIĆ D.O.O.	38
6.1	About the company	38
6.2	Business problems that led to the pre-bankruptcy proceedings	38
6.3	Agreement with the creditors on claims	42
6.4	Execution of the pre-bankruptcy agreement	45
	CONCLUSION.....	47
	List of Pictures, Graphs and Tables	48
	REFERENCES	49

UVOD

Stečajni i predstečajni postupak su izvanparnični postupci posebne vrste koji se svojim pravnim posebnostima, koje će ovaj rad detaljnije obraditi, izdvajaju u odnosu na druge izvanparnične postupke. Primjerice, u provedbi stečajnih i predstečajnih postupaka, osim tijela sudbene vlasti (stečajnog suca pojedinca), sudjeluju i zasebna izvansudska tijela koja su ustanovljena kao tijelo neovisno o samom postupku, ili se formiraju tijekom i za potrebe samog stečajnog odnosno predstečajnog postupka, a navedena tijela su: stečajni upravitelj odnosno povjerenik, skupština vjerovnika i odbor vjerovnika te Financijska agencija (u daljnjem tekstu: „FINA“).

U posljednjih nekoliko desetljeća sve veći broj hrvatskih gospodarskih subjekata suočava se s financijskim poteškoćama i teškoćama druge naravi u poslovanju zbog čega je predstečajni postupak dobio na važnosti u njegovoj primjeni. Kada se pojave navedene poteškoće, predstečajna nagodba postala je jedna od popularnih opcija u Hrvatskoj koju društva koriste radi otklanjanja istih. Razlog tome jest da predstečajna nagodba, kao sporazum između društva dužnika i njegovih vjerovnika, istovremeno ima za cilj riješiti dugove društva dužnika, poboljšati njegovu financijsku situaciju, a istovremeno i zaštititi same vjerovnike i omogućiti im da ostvare tražbine prema društvu dužniku koje možda ni ne bi mogli ostvariti da društvo na koncu u potpunosti prestane postojati zbog svoje nelikvidnosti.

U ovom radu će se analizirati predstečajni postupak i plan restrukturiranja kao jedan od mogućih načina rješavanja poteškoća u poslovanju gospodarskih subjekata u Hrvatskoj te osnovni pravni okvir samog predstečajnog postupka. Također, u radu će se analizirati i primjer provedenog predstečajnog postupka kako bi se pokazalo kako se pravni okvir koji se u Republici Hrvatskoj kontinuirano razvija također primjenjuje u praksi.

Cilj ovog rada jest pružiti čitatelju bolje razumijevanje predstečajnog postupka i plana restrukturiranja kao alata hrvatskih gospodarskih subjekata za rješavanje novonastalih financijskih problema te navedenim informacijama pružiti pomoć u identifikaciji potrebe za pokretanjem predstečajnog postupka, ali i istaknuti važnost istog u smislu doprinosa u očuvanju radnih mjesta i održivosti poslovanja.

1. EKONOMSKA KRIZA I NJEZIN UTJECAJ NA RAZVITAK PREDSTEČAJNOG POSTUPKA

Ekonomska kriza predstavlja ozbiljan pad gospodarske aktivnosti zemlje koji može dovesti do pada bruto domaćeg proizvoda, povećanja nezaposlenosti i pada životnog standarda građana, ali ujedno i okolnost koja je u Republici Hrvatskoj imala veliki utjecaj na razvitak stečajnog zakonodavstva i instituta stečajnog i predstečajnog postupka.

Što je zapravo ekonomska kriza i kako ona nastaje? Ekonomska kriza nastaje kada dođe do velikog poremećaja u gospodarskoj aktivnosti, poput financijske krize, rata, prirodne katastrofe ili globalnog poremećaja svjetskog gospodarstva.¹ U poslovnom svijetu kriza se definira kao neplanirano i neželjeno razdoblje u poslovanju poduzeća, ograničenog trajanja s ambivalentnim ishodom. Prema egzistencijalnim ciljevima poduzeća govori se o krizi likvidnosti, uspjeha i potencijala.²

Ekonomska kriza može se definirati i kao razdoblje značajnog pada gospodarske aktivnosti u jednoj ili više zemalja, što potom dovodi do različitih stanja u državi kao što je stagnacija, recesija, depresija i, u nekim slučajevima, nažalost može dovesti i do potpunog bankrota pravnih osoba i drugih pravnih subjekata. Mnogo je razloga za gospodarsku krizu, poput prekomjernog kreditiranja, povećanja cijena sirovina, političkih sukoba, neslaganja ponude i potražnje na tržištu, globalnih epidemija, prirodnih katastrofa i drugih čimbenika.³

Krajem 2008. godine utjecaji ekonomske krize koja je eskalirala na svjetskoj razini nisu zaobišli ni Republiku Hrvatsku, što se u Republici Hrvatskoj najprije očitovalo zaustavljanjem gospodarskog rasta, a zatim i smanjenjem proizvodnje i potrošnje te naposljetku padom BDP-a od 5,8 %.⁴ Stanje gospodarstva u Republici Hrvatskoj bilo je u jako lošem stanju, čemu je posebno doprinijela loša organizacija države, prekomjerno zaduživanje države iz vanjskih izvora te povećana stopa privatizacije u Hrvatskoj.⁵ Tada je i hrvatsko tržište nekretnina doživjelo veliku ekonomsku krizu, velik broj društava koja se bavio izvođenjem radova nije mogao ispunjavati svoje obaveze prema svojim dobavljačima, jer njihovi naručitelji nisu mogli plaćati za izvedene radove, a razlog tome je što su cijene stanova iznenada porasle, dok je istovremeno značajno pala prodaja stanova. Dugovi koji se nisu mogli pravovremeno i uredno podmiriti su pristizali na naplatu sve više, slijedom čega je društvima prijeko bilo potrebno restrukturiranje kako bi sačuvali poslovanje i nastavili sa svojim radom.

Dakle, od 2008. godine mnoga hrvatska društva susreću se s brojnim izazovima koji su posljedica navedenih faktora. Sve navedeno uzrokovalo je povećano zaduživanje poslovnih

¹ ekonomska kriza. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021. <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=17360>. Pristup: 31.8.2023.

² Osmanagić, B., N.: *Kriza kao šansa*, Školska knjiga, Zagreb, 2003., str.12.

³ Milas, P., *Ekonomski razvoj i gospodarske krize*, završni rad, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, 2021., str.3.

⁴ Državni zavod za statistiku, *Statističke informacije 2010.*, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2010., str. 44.

⁵ Benolić, M., *Svjetska ekonomska kriza: razvoj, utjecaj na Republiku Hrvatsku i subjektivni stavovi studenata*, Pravnik 46, br. 92 (2012): str. 13.

subjekata. Kao i ostale zemlje, u stanju ekonomske krize, i u Republici Hrvatskoj pojavili su se negativni trendovi u gospodarstvu, negativno kretanje kapitala i zaposlenosti.

Upravo takvo povećano zaduživanje poslovnih subjekata, nemogućnost prikupljanja kapitala zbog sveopće krize uz istovremeno sve veće rashode, dovelo je do potencijalnog prestanka niza gospodarskih subjekata te je u pitanje došla primjena odredbi stečajnog zakonodavstva. Institut predstečajnog postupka i nagodbe nastao je pod utjecajem jakih gospodarskih i financijskih kriza koje su se počele sve više pojavljivati u ekonomskom svijetu te se tražio način kako da određeni poslovni subjekti riješe svoju situaciju po pitanju nelikvidnosti i prezaduženosti. U slučaju ekonomske krize razna društva mogu se naći u financijskim poteškoćama, zbog čega se često traže alternative tradicionalnim stečajnim postupcima. Upravo u takvim okolnostima predstečajna nagodba postala je važan alat za restrukturiranje i oporavak poslovanja. Predstečajni postupak nastao je zbog iznimno loše situacije u gospodarstvu te su vladajući morali poduzeti određene mjere kako bi prevenirali odlazak u stečaj mnogobrojnih poslovnih subjekata. Predstečajni postupak je odličan alat, jer on omogućuje restrukturiranje poduzeća i u dogovoru s vjerovnicima ponovno uspostavljanje stabilnosti te nastavak poslovanja, jer to nije u interesu samo tog subjekta nego svih sudionika na tržištu koji s njim posluju.

Neki autori smatraju da stečajno pravo ne može riješiti probleme u gospodarstvu, ali može pomoći u rješavanju namirenja vjerovnika u slučaju insolventije dužnika. Stoga se opravdano može tvrditi kako je problematika stečajnih postupaka i stečajne regulative aktualna kako u zemljama u tranziciji, tako i u zemljama s tradicionalno razvijenim tržišnim sustavom. Posebno kada se uzme u obzir utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na gospodarstvo, ali i ratnih zbivanja u Ukrajini koja su utjecala na nove financijske poteškoće društava, na poremećaje u opskrbnim lancima, i povećanje cijene energenata i drugih materijala koju razna hrvatska društva sve teže podmiruju. Mnogobrojne i česte novele stečajnog zakonodavstva u Republici Hrvatskoj, ali i šire svakako govore u prilog tvrdnji da će u slučajevima ekonomske krize navedeni postupci biti u središtu interesa zakonodavca i vladajućih tijela, jer su uspješni mehanizmi za spašavanje trgovačkih društava preduvjet oporavka ekonomije države od raznih utjecaja na koje ponekad ni vladajuće strukture ne mogu utjecati. Međutim, unatoč raznim novelama stečajnog zakonodavstva izazovi u njihovoj primjeni i dalje postoje te se svakom novom izmjenom zakonodavstva pojavljuju nova otvorena pitanja u praksi stečajnih i predstečajnih postupaka, slijedom čega je traganje za optimalnim rješenjima u zaštiti prava vjerovnika, ali i dužnika u slučaju ozbiljnih financijskih poteškoća proces koji se kontinuirano razvija i usavršava, ali je i trajni cilj svih legislativa.⁶

⁶ Bodul, D. i Vuković A. *Još jedna) reforma stečajnog zakonodavstva – funkcionalizacija stečajno pravne zaštite ili placebo efekt?*, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci 36, br. 1 (2015): 181-212, str. 182.

2. POVIJESNI RAZVITAK PRAVNOG OKVIRA PREDSTEČAJNOG POSTUPKA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Danas je materija predstečajnog postupka uređena odredbama Stečajnog zakona⁷ prvotno donesenog 2015. godine zajedno s novelama istoga (u daljnjem tekstu: „SZ 2015.“ ili „SZ“), međutim donošenju navedenog SZ-a prethodio je niz izmjena stečajnoga zakonodavstva. Prvi puta, je stečajno pravo u Republici Hrvatskoj regulirano Stečajnim zakonom donesenim 15. svibnja 1996., koji se do donošenja SZ-a 2015. godine mijenjao čak jedanaest puta što govori o njegovoj neučinkovitosti, jer navedene brojne izmjene nisu dale nikakvog pomaka.⁸

Predstečajna nagodba kao koncept postojala je u europskom pravnom sustavu desetljećima prije toga. Međutim, kako je trajanje stečajnih postupaka u Republici Hrvatskoj bilo iznimno dugo i neučinkovito, kao i u europskim zakonodavstvima po čijem uzoru je bilo uređeno hrvatsko stečajno zakonodavstvo (npr. Njemačka), Republika Hrvatska se pri izradi novoga predstečajnog i stečajnog zakonodavstva vodila uzorom na Američki stečajni zakonik čime je pratila zaokret legislative Europske unije. Američko stečajno zakonodavstvo utjecalo je na reformu europskog stečajnog zakonodavstva, budući da je Europska unija, a potom i Hrvatska, pokušala potaknuti provođenje restrukturiranja društava vodeći se pozitivnim primjerima brzog i učinkovitog vođenja i završetka stečajnog postupka Lehman Brothersa u svojim reformama.

Podsjećamo, Lehman Brothers je američka investicijska banka čiji se bankrot često smatra početkom najdulje svjetske recesije iz 2008. godine kako je opisano u prethodnom poglavlju i koja je postojala između 1850. i 2008. godine.⁹ Reforma hrvatskoga stečajnoga prava usporedno se odvijala s reformama parničnog i ovršnog prava, a uz to, bitno je spomenuti i korelaciju s drugim procesnim i materijalnim zakonima, prvenstveno propisima o ovršnim postupku, kao i u većini tranzicijskih zemalja (Crna Gora, Republika Makedonija, Federacija Bosne i Hercegovine koje su uvele stečajne zakone u svoj pravni sustav) te u nekim razvijenim zapadnim zemljama.¹⁰ Upravo spomenuta neučinkovitost je motivirala vladajuće strukture u Republici Hrvatskoj da razmotre i predlože Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi¹¹ (dalje u tekstu: „ZFPPN 2012“) koji je donesen 1. listopada 2012. godine i čijim je usvajanjem uveden i reguliran i predstečajni postupak, odnosno tada postupak predstečajne nagodbe. Do tog trenutka, stečaj trgovačkih društava u Republici Hrvatskoj je uglavnom značio i njegov nestanak, odnosno „smrt“ pravne osobe pa je Vlada kao predlagatelj ZFPPN-a 2012 imala intenciju omogućiti pravovremeno restrukturiranje trgovačkih društava uz suglasnost vjerovnika, a prije pokretanja stečajnog postupka.¹² Međutim, već dva mjeseca nakon prvog donošenja ZFPPN-a 2012. navedena verzija zakona 21. prosinca 2012. godine doživljava prvu promjenu objavljivanjem

⁷ Stečajni zakon (Narodne novine br. 71/2015, 104/2017, 36/2022).

⁸ Nižić-Peroš, J., *Posljedice primjene Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi*, Oeconomica Jadertina 10, br. 1 (2020): 131-162., str. 132.

⁹ *Ibid.*, str. 136.

¹⁰ *Ibid.*, str. 136.

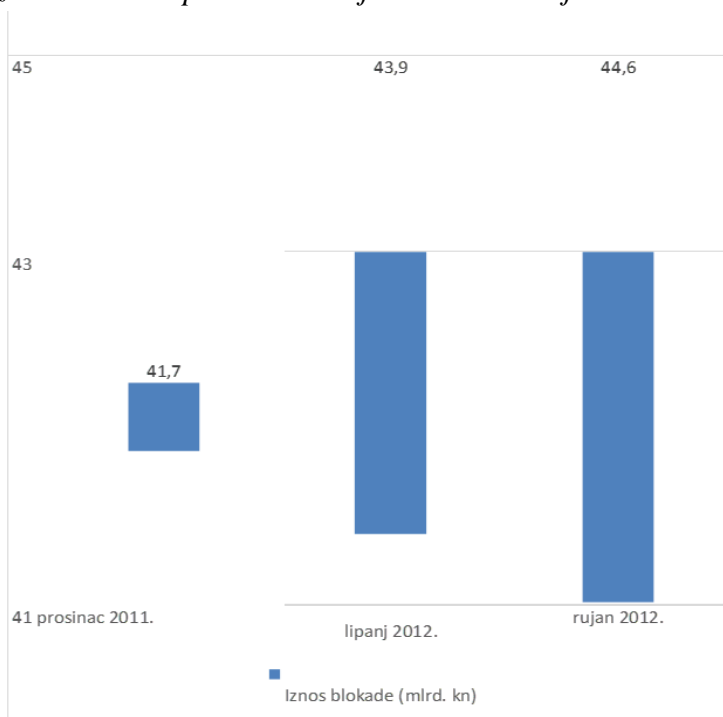
¹¹ Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine br. 108/12).

¹² *Ibid.*, str. 136.

Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi¹³ kao reakciju na kritike novog zakonodavnog uređenja, čime ponovno nije riješen problem neadekvatnog pravnog okvira stečajnog i predstečajnog zakonodavstva.

Naime, prema podacima Ministarstva financija Republike Hrvatske, broj poslovnih subjekata s prijavljenim neizvršenim osnovama za plaćanje početkom 2012. godine iznosio je 71 874 subjekata, a vrijednost prijavljenih neizvršenih osnova za plaćanje iznosila je 41,7 milijardi kuna. Od ukupnog broja subjekata, 37 590 su činile pravne osobe s neizvršenim osnovama za plaćanje u iznosu od 34,7 milijardi dok su ostatak subjekata činili obrtnici odnosno samostalni djelatnici s iznosom od 7 milijardi kuna.¹⁴ Iz grafikona u nastavku (Slika 1) vidljivi su visoki iznosi blokiranih sredstava s trendom rasta unutar promatranog i spomenutog razdoblja što je prepoznato kao uzrok problema u gospodarstvu i poslovanju gospodarskih subjekata.

Slika 1. Prikaz iznosa blokade poslovnih subjekata u RH krajem 2011. i tijekom 2012. godine

Izvor: Ministarstvo financija, 2014.

Dakle, ZFPPN je donesen zbog velikog broja blokiranih poduzeća i nemogućnosti nastavljanja njihovog daljnjeg poslovanja kako bi se uspostavio pravni okvir za financijsko poslovanje i disciplinu koju je potrebno provesti u nekom društvu kako bi poduzeće ponovno bilo dovoljno

¹³ Uredbe o izmjenama i dopunama Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine br. 112/2013).

¹⁴ Bedić, E., *Analiza učinkovitosti predstečajnih postupaka u Republici Hrvatskoj primjenom prognostičkog modela*, diplomski rad, Fakultet organizacije i informatike, Sveučilište u Zagrebu, str. 4., 2020. preuzeto s: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:211:538740> (datum posljednjeg pristupa: 20.03.2023.)

sposobno za plaćanje da bi nastavilo svoje poslovanje, i još bitnije, očuvalo radna mjesta. ZFPPN je stupio na snagu s ciljem poboljšanja promjene navika plaćanja te restrukturiranje društava koja imaju gospodarskog potencijala, ali i da se s druge strane, isključe iz poslovanja društva koja nikako nisu u mogućnosti podmiriti vlastite obveze i time su svojim postojanjem nanosila štetu sebi ali i drugim sudionicima na tržištu. Unatoč nizu izmjena i dopuna osnovnog ZFPPN-a, ZFPPN iz 2012. bio je predmet više inicijativa za preispitivanjem njegove ustavnosti,¹⁵ ali Ustavni sud Republike Hrvatske se u narednim godinama nije meritorno očitovao o navedenim pitanjima jer je 2015. godine nastupilo donošenje, novoga, Stečajnoga zakona kojim je prestao vrijediti veći dio odredbi ZFPPN-a.

Predstečajna nagodba razvijala se vrlo dobro te su stalnim izmjenama i dopunama zakona vladajući pokušali smanjiti i intervenirati u odnosu na manipulacije koje su bile moguće tijekom pokretanja postupka predstečajne nagodbe zbog nedorečenosti donesenog zakona. Slijedom toga su se s vremenom usavršavale odredbe zakona o tome tko sve sudjeluje u predstečajnoj nagodbi, tko odlučuje o predstečajnoj nagodbi i tijeku predstečajnog postupka, tko imenuje članove i također su se jasno definirali uvjeti predstečajne nagodbe i ono najvažnije usavršavao se mehanizam koji bi osigurao da stranke koje su pristupile predstečajnoj nagodbi i uredno izvršavaju svoje obveze.

Međutim, ni donošenje ZFPPN-a ni niz zakonodavnih izmjena koje su uslijedile nisu riješili problem. Prema podacima FINA-e od 5. veljače 2016., sa stanjem na dan 31. prosinca 2015., ukupna vrijednost neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata iznosila je 24,14 milijardi kuna. Od ukupno 41 659 blokiranih poslovnih subjekata, nešto više od polovine (50,05 %) čine pravne osobe, s tim da se na njih odnosi najveći dio iznosa ukupnih neizvršenih osnova za plaćanje ili 72,1 %.¹⁶ Iako je stanje bilo bolje od 2012. godine, navedeni podaci pokazuju da je stanje u Hrvatskoj svedeno na zabrinjavajuće i 2016. godine, jer je 22,5 % aktivnih poslovnih subjekata bilo je blokirano, od registrirane 312 354 pravne osobe samo ih je 185 297 bilo aktivno, dok se učestalim izmjenama ZFPPN-a 2012. pokušavalo velikim dijelom na teret Državnog proračuna, spasiti „posrnule“ poduzetnike.¹⁷

Upravo iz svih prethodno navedenih razloga, najveća promjena dogodila se 2015. kada je donesen novi Stečajni zakon, kojim se željelo postići da gospodarski subjekti koji se susreću s raznim poteškoćama u poslovanja otiđu u stečaj tek nakon što su se iscrpile neke druge mogućnosti restrukturiranja gospodarskih subjekata i postizanja dogovora s vjerovnicima gospodarskog subjekta. Stupanjem na snagu Stečajnog zakona¹⁸ prestao je vrijediti Zakon o

¹⁵ Nižić-Peroš, J., *Posljedice primjene Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi*, Oeconomica Jadertina 10, br. 1 (2020): 131-162., str. 133.

¹⁶ *Ibid.*, str. 133.

¹⁷ *Ibid.*, str. 133.

¹⁸ Stečajni zakon (Narodne novine br. 71/15).

financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi¹⁹ u dijelu kojim se reguliraju postupci predstečajne nagodbe, pa sada u jednom zakonu imamo objedinjene odredbe o predstečaju i stečaju.

Stečajni zakon od njegova donošenja 2015. godine do danas mijenjan i dopunjavao dva puta (2017. i 2022. godine), pri čemu je najviše promjena u navedenim izmjenama zakona napravljeno upravo u odnosu na predstečajni postupak, a sve u cilju ubrzanja i pojeftinjenja predstečajnog postupka.²⁰ Tako je, primjerice, novelom iz 2017. godine zakonodavac pokušao olakšati predstečajni postupak propisivanjem realnijih rokova za ispunjenje određenih radnji u postupku. S druge strane, cilj novele iz 2022. godine jest osigurati djelotvorno, jednostavno i fleksibilno upravljanje postupkom, s precizno određenim rokovima i jasnim posljedicama poduzetih radnji, ali prvenstveno uskladiti Stečajni zakon s europskom pravnom stečevinom i općim trendom odstupanja od tradicionalnih, formalnih stečajnih postupaka otvaranjem širokog područja privatnom uređenju.²¹

Izmjenom i dopunom Stečajnoga zakona iz 2022. godine implementirana je i Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132,²² kraćeg naziva Direktiva o restrukturiranju i insolventnosti. Ovom Direktivom je prvi put uređeno područje stečaja, jer je do sada samo Uredbom (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti²³ bilo uređeno pitanje nadležnog suda, primjene materijalnog prava, koordiniranja stečajnih postupaka te priznavanje stranih odluka o otvaranju stečajnoga postupka.²⁴

Od kada je predstečajni postupak uveden u Hrvatskoj, primijenjen je na brojne slučajeve i postao je jedan od uvriježenih načina rješavanja financijskih problema poslovnih subjekata, a iz količine svih navedenih promjena vidljivo je kako je u središtu interesa hrvatskog zakonodavca. Slijedom toga, preostaje vidjeti kako će posljednje zakonodavne izmjene utjecati na ubrzanje i efektivno

¹⁹ Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine br. 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15, 78/15, 114/22).

²⁰ Šimić Ž., Predstečajni postupak, Druga novela Stečajnog zakona, Priručnik za polaznike/ice Pravosudne akademije, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, 2022 (dostupno i na: <https://www.pak.hr/wp-content/uploads/2022/04/Predstecajni-postupak.pdf>, pristup: 31.3.2023.), str. 2.

²¹ Bodul D., Analiza Nacrta novele Stečajnog zakona iz 2022.: još jedne (reformске ili kozmetičke) izmjene?, 2022. (dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/analiza-nacrta-novele-stecajnog-zakona-iz-2022-jos-jedne-reformске-ili-kozmetičke-izmjene>, pristup: 31.3.2023.)

²² Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 (Službeni list (OJ) L 172, 26. lipnja 2019., str. 18.-55.).

²³ Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (Službeni list (OJ), 5. lipnja 2015., str. 19.-72.)

²⁴ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 6.

EFFECTUS veleučilište

vođenje predstečajnih postupaka te kakav će biti njihov učinak na nastavak uspješnog poslovanja hrvatskih gospodarskih subjekata i izbjegavanje stečaja te hoće li postići uspješne rezultate u vidu sve češćeg izbjegavanja spomenute „smrti“ pravne osobe.

3. PREDSTEČAJNI POSTUPAK

3.1 Definicija i cilj predstečajnog postupka

Predstečajni postupak je postupak koji se provodi radi rješavanja financijskih problema dužnika (poslovnog subjekta) prije nego što se pokrene stečajni postupak. Sam postupak omogućuje dužnicima i vjerovnicima da se dogovore o novim načinima otplate dugova, smanje iznose duga, produže rokove otplate.²⁵ Time gospodarski subjekti mogu izbjeći ostvarenje stečajnih razloga (nesposobnost za plaćanje ili prezaduženost), čije ostvarenje indicira već puno veće nastale financijske probleme u nekom društvu zbog kojih mu prijete prestanak, slijedom čega se provedbom predstečajnog postupka društva ipak imaju šansu oporaviti i uspostaviti ponovno normalno i zdravo poslovanje.

Pravno gledano, predstečajni postupak je poseban izvanparnični postupak koji u sebi sadrži elemente ne samo izvanparničnog, već zahtijeva i poznavanje i uključivanje pravila i parničnog postupka, ali i pravila ovršnog postupka.

Što se tiče cilja samog predstečajnog postupka, on je dvojak te obuhvaća sljedeće:

- 1) urediti pravni položaj dužnika i održati njegovu djelatnost, čime bi se izbjeglo provođenje stečajnog postupka te brzo i učinkovito saniranje bilance, računa dobiti i gubitka te računa novčanih tijekova kroz restrukturiranje kako bi poslovni subjekti obuhvaćeni predstečajnim postupkom postali likvidni i platežno sposobni.
- 2) omogućiti dužnikovim vjerovnicima povoljnije uvjete namirenja njihovih tražbina od uvjeta koje bi imali u slučaju otvaranja stečajnoga postupka nad dužnikovom imovinom.²⁶

Dakle, u samom postupku je cilj kroz ponovno uspostavljanje položaja dužnika prema vjerovnicima osigurati nastavak daljnjeg poslovanja poslovnog subjekta, što ne samo da je u interesu samog poslovnog subjekta i njegovih vjerovnika koji se ne mogu namiriti, već i za očuvanje ekonomije države poslovnog subjekta.²⁷

Ono što danas nazivamo predstečajnim postupkom koji je uređen u okviru SZ-a 2015, prethodno se nazivao postupkom predstečajne nagodbe, a koji je zajedno sa samim institutom predstečajne nagodbe uveden 2012. ZFPPN-om 2012. Iako se u praksi i dalje koristi pojam „predstečajne nagodbe“, odredbe iz ZFPPN-a o predstečajnoj nagodbi sada se nalaze u Glavi II (čl. 21.-74.) SZ-a te se sam postupak sada naziva *predstečajni postupak* čime se iz zakonodavnog uređenja takvog postupka izgubio sam pojam „predstečajne nagodbe“. Sada, umjesto sklapanja predstečajne nagodbe, ako su ispunjene zakonske pretpostavke, sud rješenjem potvrđuje „plan

²⁵ Paštrović A., Predstečajni postupak prema Stečajnom zakonu, 2015., (dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/aktualno/u-sredistu/24129>, pristup: 31.3.2023.)

²⁶ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 5.

²⁷ Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske, Vodič kroz predstečajni postupak, 2015. (dostupno na: <https://www.mingo.hr/public/Vkpp2015.pdf>, pristup 31.3.2023.), str. 2.

restrukturiranja“,²⁸ o kojem su prethodno glasovanjem odlučivali vjerovnici na za to SZ-om predviđen način.

Međutim, predstečajna nagodba, odnosno sada plan restrukturiranja, nisu predstavljali, niti sada predstavljaju običnu nagodbu između dužnika i vjerovnika u smislu pravila obveznoga prava. Ona predstavlja i nacrt financijskog restrukturiranja određenog poslovnog subjekta te kao takva služi za puno bitniju svrhu, a to je spašavanje prezaduženog gospodarskog subjekta. Stoga, osnovni zadatak cijelog predstečajnog postupka, a na njegovom koncu i potvrđivanja plana restrukturiranja na čiji su sadržaj vjerovnici imali mogućnost utjecaja kroz provedbu predstečajnog postupka, jest da vjerovnici smanje ili na određeno vrijeme odgode naplatu tražbina i također s dužnikom postignu dogovor o oprostima dijela duga i način isplate ostatka duga u određenim anuitetima. Time se ostvaruje glavni benefit i krajnji cilj za vjerovnike, a to je da svoje tražbine naplate povoljnije nego što bi ih naplatili u stečajnom postupku.²⁹ Dakle, provođenje predstečajnog postupka u interesu je kako vjerovnika, tako i dužnika.

3.2 Predstečajni dužnik

Stečajni zakon regulira tko sve može biti predstečajni dužnik, na način da određuje nad kim se predstečajni postupak može provesti, ali i predviđa i nad kime se predstečajni postupak ni u kojem slučaju ne može provesti, ili ja za provedbu potrebna suglasnost određenih tijela.

Slijedom toga, SZ određuje da se predstečajni postupak može se provesti nad:

- pravnom osobom, ili
- nad imovinom dužnika pojedinca, osim ako zakonom nije drukčije uređeno.³⁰

Pod pojmom *pravne osobe* obuhvaćen je niz gospodarskih subjekata kao što su trgovačka društva (pr. dionička društva, društva s ograničenom odgovornošću, javna trgovačka društva, komanditna društva, itd.), ali i subjekti kao što su primjerice udruge, zadruge, ustanove i druge pravne osobe te ne postoji jedinstvena zakonska definicija pravne osobe, već je njihov nastanak, prestanak, uređenje definiran različitim zakonima. S druge strane, pod pojmom *dužnik pojedinac* obuhvaćena je svaka fizička osoba koja je obveznik poreza na dohodak prema odredbama Zakona o porezu na dohodak,³¹ ali i fizičke osobe koji su obveznici poreza na dobit prema odredbama Zakonu o porezu na dobit.^{32,33} Samim time, uvođenje definicije dužnika pojedinca u SZ proširen je krug osoba nad kojima se može provesti predstečajni (a i stečajni postupak), jer se prethodno predstečajni postupak mogao provesti samo nad obrtnikom i trgovcem pojedincem,

²⁸ Članak 61.a stavak 2. SZ-a.

²⁹ Veić V., Predstečajni postupak, Diplomski rad, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, Split, 2017, str. 20.

³⁰ Članak 3. stavak 1. SZ-a.

³¹ Zakon o porezu na dohodak (Narodne novine br. 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 151/22).

³² Zakon o porezu na dobit (Narodne novine br. 177/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18, 121/19, 32/20, 138/20, 114/22).

³³ Članak 3. stavak 1. SZ-a.

koji također kao pojam ne postoji u Zakonu o trgovačkim društvima³⁴ zbog izmjena navedenog zakona.

Međutim, SZ jasno regulira i nad kojim dužnicima se ne može provesti predstečajni postupak te samim time oni ne mogu biti predstečajni dužnici, ili se predstečajni postupak može provesti uz ispunjenje određenih zakonskih pretpostavki. Tako postoji apsolutna zabrana provođenja predstečajnog postupka nad:

- Republikom Hrvatskom i fondovima koji se financiraju iz proračuna Republike Hrvatske
- Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje
- Hrvatskim zavodom za mirovinsko osiguranje
- jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave (županije, gradovi, općine)³⁵
- financijskom institucijom, kreditnom unijom, investicijskim društvom, i društvom za upravljanje investicijskim fondovima, društvom za osiguranje i reosiguranje, leasing društvom.³⁶

Stoga, postavlja se pitanje što se događa u slučaju postojanja prijeteće nesposobnosti za plaćanje pravne osobe, ili se ostvari neki od stečajnih razloga u odnosu na pravnu osobu za koju postoji apsolutna zabrana provedbe stečajnog, odnosno predstečajnog postupka. U tom slučaju, SZ određuje da kada je zakonom isključena mogućnost provedbe predstečajnog i stečajnog postupka nad pravnom osobom, za njezine obveze solidarno odgovaraju njezini osnivači, odnosno članovi, osim u slučaju da se radi od društvima kapitala.³⁷

Konačno, postoji određena skupina predstečajnih dužnika za koje je potrebno ishoditi suglasnost za pokretanje predstečajnog postupka. Drugim riječima, postoji relativna zabrana pokretanja predstečajnog postupka u odnosu na pravne osobe čija je glavna djelatnost proizvodnja oružja i vojne opreme odnosno pružanja usluga oružanim snagama Republike Hrvatske. Za takve predstečajne dužnike potrebno je ishođenje prethodne suglasnosti ministra nadležnog za poslove obrane za otvaranje predstečajnog postupka.³⁸

Nadležnog ministra o pokretanju predstečajnog postupka obavještava sud, nakon čega ministar može uskratiti suglasnost u roku od 30 dana, u kojem slučaju za obveze dužnika solidarno odgovara Republika Hrvatska. Međutim, ako ministar svoju suglasnost ne uskrati u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti suda, smatrat će se da je suglasnost dana.³⁹

³⁴ Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22, 114/22, 18/23)

³⁵ Članak 3. stavak 2. SZ-a.

³⁶ Članak 3. stavak 6. SZ-a.

³⁷ Članak 3. stavak 5. SZ-a.

³⁸ Članak 3. stavak 3. SZ-a.

³⁹ Članak 3. stavak 3. SZ-a.

3.3 Predstečajni razlog

Predstečajni postupak može se otvoriti, samo pod uvjetom da sud utvrdi postojanje predstečajnog razloga, odnosno prijeteće nesposobnosti za plaćanje. Donošenjem SZ-a 2015. godine izgubio se pojam *nelikvidnosti* kao pojam kojim se opisivao predstečajni razlog, jer se radilo o nepravnoj kategoriji čije je postojanje bilo teško utvrditi u praksi i koja nije postojala u tradiciji insolventijskog prava.⁴⁰

Prijeteća nesposobnost za plaćanje postoji ako predlagatelj postupka, odnosno dužnik, dokaže da je izgledno da dužnik svoje dospjele obveze neće moći ispuniti u propisanom roku, odnosno da neće moći ispuniti svoje obveze po dospijeću.⁴¹

SZ predviđa situacije u kojima će se po samom zakonu smatrati da u odnosu na dužniku postoji prijeteća nesposobnost za plaćanje:

- a) ako u trenutku podnošenja prijedloga nisu nastale okolnosti zbog kojih se smatra da je dužnik postao trajnije nesposoban za plaćanje (nije nastupio stečajni razlog) i (kumulativno)
- b) dužnik u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje koji vodi FINA ima jednu ili više evidentiranih neizvršenih osnova za plaćanje koje je trebalo, na temelju valjanih osnova za plaćanje, bez daljnjeg pristanka dužnika naplatiti s bilo kojeg od njegovih računa, ili duže od 30 dana kasni s isplatom plaće koja radniku pripada prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu odnosno prema drugom aktu kojim se uređuju obveze poslodavca prema radniku, ili u roku od 30 dana ne uplati doprinose i poreze prema plaći (iz prethodne točke), računajući od dana kada je radniku bio dužan isplatiti plaću.⁴²

Pritom je bitno naglasiti razliku između predstečajnog i stečajnog razloga, jer se kod podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka mora raditi tek o „prijetećoj“ nesposobnosti za plaćanje na strani dužnika, a ne o nesposobnosti za plaćanje koja je već u trenutku otvaranja predstečajnog postupka nastupila, jer nastup prijeteće nesposobnosti za plaćanje, uz prezaduženost, predstavlja stečajni razlog. Međutim, iako navedeno nije bilo moguće inicijalno donesenim SZ-om u verziji zakona iz 2015. godine, izmjenama SZ-a 2017. godine određeno je da dužnik može predložiti otvaranje stečajnoga postupka i ako učini vjerojatnim da svoje već postojeće obveze neće moći ispuniti po dospijeću (prijeteća nesposobnost za plaćanje), što zapravo predstavlja predstečajni razlog. Isto tako, korisno je istaknuti da kod predstečajnog razloga nije definiran vremenski period u kojem mora biti blokiran račun dužnika na FINA-i da bi se ostvario predstečajni razlog, dok je isti definiran kod stečajnog razloga i iznosi 60 dana,

⁴⁰ Garašić J., Najznačajnije novine Stečajnog zakona iz 2015. godine, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci v. 38, br. 1, Rijeka, 2017., str. 131-186 (dostupno i na: <https://doi.org/10.30925/zpfsr.38.1.5>, pristup: 31.3.2023.), str. 133.

⁴¹ Članak 4. stavak 1. SZ-a.

⁴² Članak 6. SZ-a.

stoga takvo zakonsko rješenje upućuje na činjenicu da nesposobnost za plaćanje nastupa protekom 60 dana od dana blokade računa.

Postojanje okolnosti koje potvrđuju postojanje prijetee nesposobnosti za plaćanje u slučaju neizvršene valjane osnove za plaćanje dokazuje se potvrdom FINA-e. FINA je dužna na zahtjev dužnika ili vjerovnika bez odgode izdati takvu potvrdu. U protivnom FINA odgovara za štetu koju bi podnositelj zahtjeva zbog toga mogao pretrpjeti.⁴³

Postojanje okolnosti koje potvrđuju postojanje prijetee nesposobnosti za plaćanje u ovom slučaju neisplata plaće poreza ili doprinosa dokazuje se obračunom neisplaćene plaće koji je sastavljen u skladu s propisima. Uz obračun, podnositelj prijedloga dužan je dostaviti potvrdu Ministarstva financija – Porezne uprave kojom se potvrđuje da je dostavljeni obračun o neisplati plaće sastavljen u skladu s propisima.⁴⁴

⁴³ Članak 4. stavak 3. SZ-a.

⁴⁴ Članak 4. stavak 4. SZ-a.

4. TIJELA PREDSTEČAJNOG POSTUPKA

Glavna tijela koja, prema uređenju sadašnjeg SZ-a, provode predstečajni postupak su sud i povjerenik, dok bitnu ulogu u provedbi predstečajnog postupka ima i FINA, ali zbog nužnih izmjena zakonodavstva FINA prema trenutno važećem zakonodavnom uređenju više ne predstavlja ključno tijelo predstečajnog postupka. Osim navedenih tijela, u predstečajnom postupku sudjeluju i predstečajni dužnik i vjerovnici.

4.1 Sud

U predstečajnom postupku glavno tijelo postupka predstavlja sud koji rješenjem otvara predstečajni postupak po prijedlogu dužnika i vodi isti taj postupak. Po pitanju nadležnosti, isključivo je stvarno nadležan trgovački, a mjesno nadležan sud na čijem se području nalazi sjedište dužnika. Što se tiče samog sastava, predstečajni postupak u prvom stupnju provodi sudac pojedinac, dok u drugom stupnju drugostupanjski sud odlučuje o žalbi u vijeću koje je sastavljeno od tri člana.⁴⁵

Odluke koje sud donosi u predstečajnom postupku su odluke u obliku rješenja i zaključka. Sud u pravilu odlučuje rješenjem, dok zaključkom sud odlučuje kada izdaje nalog službenoj osobi ili tijelu u postupku za obavljanje pojedinih radni te odlučuje o upravljanju postupkom i o drugim pitanjima ako je to izrijekom određenom ovim zakonom.⁴⁶

Jedno od bitnih načela predstečajnog postupka vezano uz sud kao tijelo predstečajnog postupka jest istražno (inkvizitorno) načelo. Prema navedenom načelu, sud po službenoj dužnosti u predstečajnom postupku utvrđuje sve činjenice koje su važne za predstečajni postupak te radi njihovog utvrđenja može izvoditi sve potrebne dokaze.⁴⁷

Sud u predstečajnom postupku provodi sljedeće radnje:

- odlučuje o otvaranju predstečajnoga postupka
- imenuje i razrješava povjerenika te nadzire njegov rad
- nadzire rad FINA-e u tijeku predstečajnog postupka
- odlučuje o utvrđenim i osporenim tražbinama
- odlučuje o obustavi predstečajnoga postupka
- odlučuje o svim drugim pitanjima predstečajnoga postupka, ako prema SZ-u za to nije nadležno neko drugo tijelo predstečajnoga postupka.⁴⁸

Po pitanju dostave bitno se osvrnuti i na odredbe SZ-a, prema kojima se sudska pismena dostavljaju objavom pismena na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Dostava se smatra

⁴⁵ Članak 8. SZ-a.

⁴⁶ Članak 18. SZ-a.

⁴⁷ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 13. u vezi s člankom 11. stavkom 3. SZ-a.

⁴⁸ Članak 22. SZ-a.

obavljenom istekom osmog dana od dana objave pismena na mrežnoj stranici.⁴⁹ U svakom sudu posebno se za svakoga dužnika vodi očevidnik pismena dostavljenih preko mrežne stranice e-Oglasna ploča sudova u elektroničkom obliku prema redosljedu objave, a navedeni očevidnik je javan i dostupan je svim zainteresiranim osobama za vrijeme radnog vremena suda. S druge strane, sud u tijeku predstečajnog postupka s FINA-om obavlja dostavu pismena putem informacijskog sustava e-Spis.⁵⁰ Slijedom toga, danas je od iznimne važnosti za vjerovnike da prate objave na mrežnim stranicama e-Oglasna ploča sudova kako ne bi bili prekludirani u svojim pravima naplate tražbine od vjerovnika nad kojim se vodi stečajni, ili predstečajni postupak.

4.2 Povjerenik

Povjerenik u predstečajnom postupku jest osoba koju sud imenuje prilikom donošenja odluke o pokretanju predstečajnog postupka, a čija je zadaća pomoći u pripremi i provođenju samog predstečajnog postupka. Prema SZ-u, povjerenik u predstečajnom postupku može biti fizička osoba koja ispunjava pretpostavke za imenovanje stečajnog upravitelja.⁵¹

U odnosu na prethodni ZFPPN, donošenjem SZ-a 2015. godine, povjerenik dobiva puno veću ulogu te se dužnik sve više stavlja pod kontrolu povjerenika u odnosu na položaj povjerenika u postupku predstečajne nagodbe iz ZFPPN-a.⁵² Naime, povjerenik sada dobiva šire ovlasti i dužnosti, kao što su primjerice: ispitivanje poslovanja dužnika, ispitivanje popisa imovine i obveza dužnika, ispitivanje vjerodostojnosti prijavljenih tražbina. Iako je povjerenik novim SZ-om iz 2015. dobio puno šire ovlasti, ipak mu SZ ne daje jednake ovlasti kao stečajnom upravitelju u stečajnom postupku. Glavna razlika između stečajnog upravitelja i povjerenika u predstečajnom postupku jest ta da nakon pokretanja predstečajnog postupka dužnika ne zastupa povjerenik, već i dalje njegova uprava. Stoga je položaj povjerenika najbliži položaju stečajnog povjerenika u posebnom postupku osobne uprave iz Glave VIII. SZ-a.⁵³

Povjerenik se odabire prije donošenja odluke o otvaranju predstečajnog postupka, jer isti mora biti imenovan već donošenjem samog rješenja o otvaranju postupka i to slučajnim odabirom s liste stečajnih upravitelja. Također, na određivanje povjerenika, nadzor nad njegovim radom, odgovornosti, nagradi i naknadi troškova za rad na odgovarajući način se primjenjuju odredbe SZ-a o stečajnom upravitelju.⁵⁴ U slučaju da sud smatra da osoba, koja je izabrana slučajnim odabirom s liste stečajnih upravitelja, nije kompetentna odnosno nema dovoljno iskustva i znanja za obavljanje ove dužnosti na izabranom području može donijeti odluku da traži drugu osobu, ali opet primjenom metode slučajnog odabira s liste stečajnih upravitelja.⁵⁵

⁴⁹ Članak 12. SZ-a.

⁵⁰ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 16.

⁵¹ Članak 23. SZ-a.

⁵² Garašić J., *op. cit.*, str. 143.

⁵³ Bodul D., Vuković A., *op. cit.*, str. 193.

⁵⁴ Članak 23. stavak 3. SZ-a.

⁵⁵ Članak 33. SZ-a.

Dužnosti povjerenika u predstečajnom postupku su sljedeće:

- ispitati poslovanje dužnika
- ispitati vjerodostojnost prijavljenih tražbina
- ispitati popis imovine i obveza dužnika
- osporiti tražbine ako na temelju priopćenja vjerovnika ili iz nekog drugog razloga posumnja u njihovo postojanje
- nadzirati poslovanje dužnika, osobito financijsko poslovanje dužnika stvaranje obveza prema trećim osobama, izdavanje sredstava osiguranja plaćanja te poslovanje u prodaji robe odnosno usluga pazeći pritom da se ne oštećuje imovina dužnika
- podnijeti prijavu sudu ako dužnik postupa protivno odredbama SZ-a o načinu poslovanja nakon otvaranja predstečajnog postupka
- pružati pomoć dužniku u izradi plana restrukturiranja ili u pregovorima o tom planu
- preuzeti djelomično upravljanje nad imovinom ili poslovima dužnika tijekom pregovora, osim u dijelu u kojem dužnik može slobodno raspolagati prema odredbama SZ-a
- izdavati naloge i potvrde na koje je ovlašten SZ-om
- nadzirati pravodobnost i potpunost namirenja troškova predstečajnoga postupka
- podnositi na propisanom obrascu izvješća sudu o tijeku predstečajnoga postupka te
- obavljati druge poslove u skladu sa SZ-om.⁵⁶

Postavlja se pitanje što se događa u slučaju da povjerenik ne obavlja svoje dužnosti sukladno prethodno prikazanim zakonodavnim propisima te postoji li nadzorni mehanizam povjerenika. Odgovor na to krije se u odredbama SZ-a, jer sud može po službenoj dužnosti razriješiti povjerenika ako svoju dužnost ne obavlja uspješno ili iz drugih važnih razloga, osobito ako ne postupa po nalogu suda⁵⁷ pa zapravo sud predstavlja tijelo koje u predstečajnom postupku nadzire povjerenika. Svakako u slučaju rada povjerenika koji je protivan zakonu, valjalo bi razmotriti i primjenjive odredbe kaznenoga zakonodavstva Republike Hrvatske.

4.3 Financijska agencija (FINA)

Prema uređenju iz ZFPPN-a, u postupku predstečajne nagodbe, FINA je vodila spomenuti postupak kroz nagodbeno vijeće od tri člana po pravilima upravnog postupka te na taj način bila ovlaštena odlučivati o međusobnim pravima i obvezama dužnika i njegovih vjerovnika.⁵⁸ Pritom, trgovački sud je u postupku predstečajne nagodbe samo verificirao tko je i kako glasovao za prijedlog predstečajne nagodbe koja se provodila pred FINA-om. Donošenjem SZ-a 2015.

⁵⁶ Članak 24. SZ-a.

⁵⁷ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 31.

⁵⁸ Bodul D., Vuković A., *op. cit.*, str. 193.

godine, koji je stupio na snagu 1. rujna 2015., FINA gubi sve funkcije vođenja postupka i postaje samo servis tijela predstečajnog (i stečajnog postupka), odnosno pomoćni servis suda i povjerenika, ali će se postupci redovito otvarati upravo na temelju stanja računa dužnika u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje koji vodi FINA.⁵⁹

Razlog zašto je Stečajnim zakonom iz 2015. godine bilo nužno uvrstiti zakonodavne izmjene kojima se jača ulogu suda, a FINA prestaje biti tijelo predstečajnog postupka jest primjena članka 6. iz Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda koji jamči pravo na pošteno suđenje⁶⁰ (dalje u tekstu: EKLJP) i sudska praksa Europskog suda za ljudska prava (dalje u tekstu: ESLJP) koji nadzire primjenu navedene konvencije. Naime, prema praksi ESLJP-a⁶¹ naznačuje da se članak 6. stavak 1. primjenjuje na stečajni postupak, a sam članak 6. EKLJP-a određuje da svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni, nepristrani i neovisni sud pravično, u razumnom roku i javno ispita njegov slučaj, dok je prema ZFPPN-u FINA, zasebno tijelo koje ne predstavlja sud, a istovremeno odlučuje o međusobnim pravima i obvezama dužnika i vjerovnika čime se nije poštovao članak 6. Slijedom toga, bilo je potrebno da stečajno pravna zaštita bude u nadležnosti onog tijela koje EKLJP označava sintagmom „tribunal“ (bez obzira na to kojoj vlasti pripada), a danas ta svojstva u pozitivnom pravu ima samo sud.⁶² Naime, sud kao samostalno tijelo i posebna vrsta tijela državne vlasti za koji vrijede posebna pravila suđenja i ostvarenja stranaka u sudskom postupku, koja potom omogućuju ostvarenje prava na pošteno suđenje iz članka 6. samim je time i preuzeo glavnu ulogu u provedbi predstečajnog postupka (primjerice, na predstečajni i stečajni postupak se podredno primjenjuju pravila parničnog postupka).

Slijedom svega navedenog, sada važećim Stečajnim zakonom FINA više nije označena kao tijelo predstečajnog postupka, ali je i dalje zadržala bitne ovlasti i važnu ulogu u tijeku predstečajnog postupka. Osnovna zadaća FINA-e u predstečajnom postupku jest da prikuplja prijave i očitovanja dužnika i povjerenika o prijavljenim tražbinama, sastavlja tablicu prijavljenih i tablicu osporenih tražbina, sastavlja dopunu tablice ako je potrebno.⁶³ Iako nije tijelo predstečajnog postupka, rad FINA-e također nadzire sud kao tijelo predstečajnog postupka i u tu svrhu ima pravo u svakom trenutku zatražiti obavijest o poduzimanju radnji u postupku. Osim toga, sud može kazniti FINA-u novčanom kaznom do 50.000,00 kuna (sada 6,635.55 eura) ako ne

⁵⁹ Bodul D., *Nova uloga Financijske agencije u predstečajnom i stečajnom postupku – rješenja i dvojbe*, 2016., (dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/nova-uloga-financijske-agencije-u-predstečajnom-i-stecajnom-postupku-rjesenja-i-dvojbe>, pristup: 18.2.2023.), str. 8.

⁶⁰ Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10, 13/17)

⁶¹ Bodul D., Vuković A., *op. cit.* Str. 191. u vezi s argumentima iz presuda ESLJP-a: S.p.r.l. ANCA and Others protiv Belgije, odluka, 10. prosinca 1984., Decisions and Reports 40, Interfina and Christian della Faille d’Huyse protiv Belgije, odluka, 4. svibnja 1987., br. 11101/84, Ceteroni protiv Italije, presuda, 15. studeni 1996., Reports of Judgments and Decisions 1996-V, Bassani protiv Italije, presuda, 11. prosinca 2003., br. 47778/99, Capital Bank AD protiv Bugarske, presuda, 24. studeni 2005., br. 49429/99 i Sukobljević protiv Hrvatske, presuda, 2. studeni 2006., br. 5129/03.

⁶² Bodul, D, *Nova uloga Financijske agencije u predstečajnom i stečajnom postupku- rješenja i dvojbe*, od 18.2.2016., str. 1.

⁶³ Šimić, Ž., *op. cit.*, str. 20.

poduzima radnje u postupku koje su joj kao ovlasti i obveze dodijeljene SZ-om.⁶⁴ Osim SZ-a, pravni okvir koji se primjenjuje na postupanje FINA-e u predstečajnom postupku su (a) Pravilnik o popisu jedinica Financijske agencije i područja njihove nadležnosti u predstečajnom postupku koji je odredio mjesnu nadležnost jedinica FINA-e za provođenje radnji u predstečajnom postupku⁶⁵ i (b) Pravilnik o vrsti i visini naknade troškova Financijske agencije u predstečajnom postupku, visini naknade troška Financijske agencije za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka i zahtjeva za provedbu skraćenoga stečajnog postupka, koji uređuje vrstu i visinu naknade troškova Financijske agencije u predstečajnom postupku.⁶⁶

⁶⁴ Članak 45. stavak 2. SZ-a.

⁶⁵ Članak 2. Pravilnika o popisu jedinica Financijske agencije i područja njihove nadležnosti u predstečajnom postupku (Narodne novine br. 106/15, 54/22)

⁶⁶ Članak 1. Pravilnika o vrsti i visini naknade troškova Financijske agencije u predstečajnom postupku, visini naknade troška Financijske agencije za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka i zahtjeva za provedbu skraćenoga stečajnog postupka (Narodne novine br. 106/15, 54/22)

5. TIJEK PREDSTEČAJNOG POSTUPKA

5.1 Podnošenje i ispitivanje prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka

Prema sada važećem SZ-u, predstečajni postupak pokreće se prijedlogom za otvaranje predstečajnog postupka koji je ovlašten podnijeti jedino dužnik.⁶⁷ Navedeno predstavlja izmjenu koja je uvedena posljednjim izmjenama SZ-a, jer vjerovnik više nema ovlast uz suglasnost dužnika pokrenuti predstečajni postupak. *Ratio* navedene izmjene leži u tome da je jedino dužnik upoznat sa svojom financijsko-poslovnom situacijom, a samim time i mogućnostima⁶⁸ da se pomoću alata predstečajnog postupka iz istih tih financijskih i poslovnih poteškoća izvuče.

Dužnik, kao podnositelj prijedloga, dužan je uz prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka koji se podnosi na propisanom obrascu, dostaviti i sljedeće priloge:

- a) financijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu koji nisu stariji od tri mjeseca od dana podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka
- b) izjavu o broju zaposlenih na zadnji dan u mjesecu koji prethodi danu podnošenja prijedloga
- c) prijedlog plana restrukturiranja, ako je izrađen u trenutku podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka i
- d) popis imovine i obveza.⁶⁹

Kako je prethodno navedeno, prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka (kao i prijedlog za otvaranje stečajnog postupka) mora se podnijeti na propisanom obrascu,⁷⁰ iz čega je vidljivo jedno od bitnih načela predstečajnog postupka, a to je načelo strogog formalizma.⁷¹ Sadržaj i oblik obrazaca propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom, a trenutno se radi o sljedećem podzakonskom propisu: Pravilniku o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podnesci u predstečajnom i stečajnom postupku,⁷² a u slučaju da podnesak nije podnesen na propisanim obrascima, sud će ga odbaciti kao nedopušten (osim ako ne sadržava sve podatke koji moraju biti navedeni na obrascu).

Još jedno od načela koje je vezano uz predstečajni postupak jest i načelo hitnosti, koje je vidljivo i iz činjenice da je predstečajni postupak SZ-om određen kao hitan postupak te sud o prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka mora odlučiti u roku od osam dana od dana podnošenja potpunog prijedloga.⁷³ U tom roku sud mora prethodno ispitati prijedlog, utvrditi je li prijedlog podnijela ovlaštena osoba, je li dopušten, postoji li predstečajni razlog, sadrži li prijedlog sve što

⁶⁷ Članak 25. SZ-a.

⁶⁸ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 9.

⁶⁹ Članak 26. SZ-a.

⁷⁰ Članak 13. stavak 1. SZ-a

⁷¹ Šimić Ž. *op. cit.*, str. 11.

⁷² Pravilnik o sadržaju i obliku obrazaca na kojima se podnose podnesci u predstečajnom i stečajnom postupku (Narodne novine br. 107/15)

⁷³ Članak 11. stavak 2. i članak 31. stavak 1. SZ-a.

treba sadržavati i je li predlagatelj uplatio predujam za troškove postupka te sud mora donijeti odgovarajuće odluke.⁷⁴

Osim podnošenja svih prethodno navedenih obrazaca i priloga, podnositelj prijedloga dužan je i uplatiti predujam za troškove predstečajnoga postupka u iznosu od 5.000,00 kuna (sada 663,61 euro). Međutim, SZ-om nije određeno da je dokaz o uplati predujma troškova postupka i obvezan sadržaj samog prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka, već ako dužnik nije uplatio predujam sud će ga pozvati na plaćanje predujma u određenom roku ili da dostavi dokaz o uplati.⁷⁵ Ako podnositelj prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka nije uplatio predujam za troškove predstečajnoga postupka, sud će prijedlog odbaciti kao nedopušten.⁷⁶

5.2 Popis imovine i obveza

Popis imovine i obveza dužnika, kao jedan od priloga prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka, mora sadržavati popis sljedećih stavaka:

- nekretnina i pokretnina dužnika
- imovinskih prava dužnika na tuđim stvarima
- novčanih i nenovčanih tražbina dužnika
- drugih prava koja čine imovinu dužnika
- novčanih sredstava na računima
- druge imovine dužnika
- obveza dužnika unesenih u njegove poslovne knjige
- drugih novčanih i nenovčanih obveza dužnika
- razlučnih prava na imovini dužnika
- izlučnih prava
- prosječnih mjesečnih troškova redovnog poslovanja dužnika u posljednjih godinu dana i postupaka pred sudovima ili javnopravnim tijelima u kojima je dužnik stranka i visinu ili opis tražbine koja je predmet postupka.⁷⁷

Međutim, nije dovoljno predati samo popis prethodno navedenih stavaka, već se kod podnošenja prijedloga u popisu imovine i obveza moraju se navesti podaci o pravnoj i činjeničnoj osnovi te o dokazima, osobito ispravama, kojima se oni mogu potkrijepiti i potvrditi da su navedeni podaci točni i potpuni i da ništa od imovine i obveza nije zatajeno, i to u odnosu na svaki dio imovine i

⁷⁴ Šimić Ž., *op. cit.* str. 9.

⁷⁵ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 27. u vezi s Odlukama Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, posl. Br. Pž-5720/16 od 24.8.2016., Pž-3808/16 od 13.7.2016. i Pž-1432/16 od 8.3.2016.

⁷⁶ Članak 28. SZ-a.

⁷⁷ Članak 17. stavak 1. SZ-a.

obveza. Naime, podnositelj prijedloga, odnosno dužnik odgovara za davanje neistinitog ili nepotpunog popisa imovine i obveza, kao za davanje lažnog iskaza u postupku pred sudom.⁷⁸

5.3 Plan restrukturiranja

Plan restrukturiranja dužnik ima pravo podnijeti odmah uz prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka ili naknadno. Naime, ako plan restrukturiranja nije podnesen uz prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka, plan restrukturiranja se sudu mora podnijeti najkasnije u roku od 21 dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama, što predstavlja novinu uvedenu posljednjim izmjenama Stečajnog zakona.⁷⁹

Prijedlog plana restrukturiranja mora sadržavati:

- podatke o identitetu dužnika i povjerenika
- podatke o imovini i vrijednosti imovine dužnika u trenutku podnošenja plana restrukturiranja
- opis ekonomske situacije dužnika i položaja radnika te opis razloga i razmjer poteškoća dužnika
- činjenice i okolnosti iz kojih proizlazi postojanje prijeteće nesposobnosti za plaćanje
- izračun manjka likvidnih sredstava na dan priloženih financijskih izvještaja
- mjere operativnog restrukturiranja
- plan poslovanja za razdoblje do kraja tekuće i za dvije sljedeće kalendarske godine
- planiranu bilancu na zadnji dan razdoblja za koje je sastavljen plan poslovanja
- analizu svih tražbina prema visini i naknadi
- najavu novog zaduženja u novcu radi novog financiranja
- planirani iznos troškova restrukturiranja
- naznaku kategorija tražbina
- obrazloženje u kojem se objašnjava zašto plan restrukturiranja ima razumne izgleda za sprječavanje nesposobnosti dužnika za plaćanje.⁸⁰

Prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka sud će objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u roku od tri dana od dana donošenja potpunog prijedloga, slijedom čega je vidljivo ostvarenje još jednog od načela predstečajnog postupka, a to je načelo pristupa informacijama, ali i načelo hitnosti jer sud ima samo tri dana za objavu prijedloga na e-Oglasnoj ploči.

⁷⁸ Članak 17. stavci 2. i 3. SZ-a.

⁷⁹ Članak 26. stavci 1. i 2. SZ-a.

⁸⁰ Članak 27. SZ-a.

Ako prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka nije potpun, sud će naložiti podnositelju prijedloga da prijedlog dopuni u skladu s uputom, a ako on to ne učini, sud će u roku od osam dana nakon isteka roka odbaciti prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka.⁸¹

5.4 Odlučivanje o prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka

Nakon što dužnik sudu podnese prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka, slijedi prethodno ispitivanje prijedloga od strane suda, pri čemu sud ispituje jesu li ostvarene pretpostavke za odbacivanje prijedloga. Sud će odbaciti prijedlog za otvaranje predstečajnoga postupka te neće nastaviti predstečajni postupak po prijedlogu u točno određenim, SZ-om predviđenim slučajevima:

- ako se vodi predstečajni postupak na temelju prije podnesenoga prijedloga
- ako nije istekao rok od dvije godine od ispunjenja obveza iz prije potvrđenoga plana restrukturiranja, što može doći u primjenu samo u slučaju ako je prethodno bio potvrđen plan restrukturiranja
- ako prijedlog nije podnesen od ovlaštenog podnositelja prijedloga, pri čemu se može raditi o slučajevima da prijedlog nije podnio dužnik, ili ga je u ime dužnika prijedlog podnijela neovlaštena osoba⁸²
- ako se pred sudom ili javnopravnim tijelom vodi postupak u kojem je dužnik stranka, a koji postupak dužnik nije naveo u popisu imovine i obveza dužnika iako je znao ili morao znati za njegovo postojanje, jer je dužnik dužan u popis imovine i obveza navesti sve postupke pred sudovima i javnopravnim tijelima u kojim je dužnik stranka te visinu ili opis tražbine koje je predmet tih postupaka⁸³
- u drugim slučajevima propisanim SZ-om kada sud odbacuje prijedlog kao nedopušten.⁸⁴
 - ako je dužnik pravomoćno osuđen za određeno kazneno djelo, a o toj činjenici nije obavijestio sud u prijedlogu niti je naveo koje je mjere poduzeo za otklanjanje problema koji su doveli do osude odnosnog dužnika
 - ako dužnik ne plati predujam troškova postupka ili ne dostavi dokaz o plaćanju.⁸⁵

Unatoč načelu hitnosti koje je jedno od bitnih načela predstečajnog postupka, i koje je ostvareno u tome da je odluku o prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka sud dužan donijeti u roku

⁸¹ Članak 31. SZ-a.

⁸² Šimić Ž., *op. cit.*, str. 23.

⁸³ *Ibid.*: Jedan od primjera koji autor navodi je i sljedeći: U kaznenom postupku koji se vodi protiv dužnika, državni odvjetnik ili oštećenik mogu staviti zahtjev za povrat imovine koja je pribavljena kaznenim djelom ili zahtjev za naknadu štete pa je sudska praksa prihvatila shvaćanje prema kojemu dužnik mora i ovaj postupak navesti u popisu imovine i obveza jer će sud u protivnom odbaciti prijedlog. – Vidjeti Odluke Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: Pž-8442/16 od 11.1.2017. i poslovni broj: Pž-6074/2018 od 23.10.2018.

⁸⁴ Članak 32. SZ-a.

⁸⁵ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 26.

od osam dana od dana podnošenja potpunog prijedloga, dolazi do određenih poteškoća u provedbi tog načela kod ispitivanja prijedloga.

Naime, iako o prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka odlučuju trgovački sudovi koji imaju mogućnost kroz e-Predmet utvrditi vodi li se neki postupak pred sudovima u kojima je dužnik stranka, teško je za očekivati od suda da će u tako kratkom roku od osam dana moći utvrditi postojanje svih postupaka koji se vode protiv dužnika. Još teže je u praksi očekivati da će sami vjerovnici moći obaviti uvid u predmet, podneseni prijedlog, ili utvrditi je li dužnik u popisu imovine i obveza naveo sve postupke koji se vode pred sudom ili javnopravnim tijelom i o tome obavijeste sud.⁸⁶

Navedenom problemu je doskočio Visoki trgovački sud Republike Hrvatske prihvaćanjem pravnog shvaćanja na sjednici Odjela trgovačkih i ostalih sporova održanoj 18. prosinca 2019., prema kojem: „Sud može odbaciti prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka i nakon što je pravomoćnim rješenjem otvoren predstečajni postupak ako su u vrijeme odlučivanja o prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka postojali razlozi za odbacivanje.“⁸⁷

5.5 Dopušteno postupanje dužnika od trenutka podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnog postupka

Od dana podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka, pa sve do donošenja rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka, dužnik može obavljati samo plaćanja nužna za redovno poslovanje, dužnik ne može otuđiti ni opterećivati svoju imovinu te u tom razdoblju ne može otuđiti ni opterećivati svoju imovinu.⁸⁸

SZ određuje koja su to plaćanja nužna za redovno poslovanje, a radi se o:

- a) plaćanjima iz radnoga odnosa u bruto iznosu za radnike i prijašnje dužnikove radnike čije su tražbine dospjele do dana otvaranja predstečajnoga postupka
- b) otpremnine do iznosa propisanoga zakonom i kolektivnim ugovorom
- c) tražbine po osnovi naknade štete pretrpljene zbog ozljede na radu ili profesionalne bolesti, odnosno
- d) plaće radnika uvećane za iznos doprinosa na osnovicu i druga materijalna prava radnika u skladu s ugovorima o radu i kolektivnim ugovorima dospjela nakon podnošenja prijedloga za otvaranje predstečajnoga postupka
- e) plaćanja za troškove predstečajnoga postupka i

⁸⁶ Šimić, Ž., *op. cit.*, str. 24.

⁸⁷ Šimić, Ž., *op. cit.*, str. 25. i Odluka VTS RH poslovni broj. Pž-2424/2019 od 23.12.2019. te Pravno shvaćanje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske doneseno na sjednici Odjela trgovačkih i ostalih sporova održanoj 18. prosinca 2019., https://sudovi.hr/sites/default/files/dokumenti/2_02207/Sjednica%20Odjela%20od%2018.12.2019_.pdf

⁸⁸ Članak 29. stavci 1. i 3. SZ-a.

f) druga plaćanja nužna za redovno poslovanje propisana posebnim zakonom.⁸⁹

5.6 Rješenje o otvaranju predstečajnog postupka

Nakon što sud utvrdi da je prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka dopušten i potpun i da je podnositelj prijedloga uplatio predujam za troškove predstečajnog postupka te da su ispunjene sve pretpostavke za otvaranje predstečajnog postupka, sud će donijeti rješenje o otvaranju predstečajnog postupka.⁹⁰

Rješenje o otvaranju predstečajnog postupka mora sadržavati sljedeće:

- podatke za identifikaciju dužnika i povjerenika ako je imenovan – naziv društva, sjedište, osobni identifikacijski broj, poslovna adresa
- poziv vjerovnicima da nadležnoj jedinici Financijske agencije, u roku od 21 dan od dana dostave toga rješenja, prijave svoje tražbine i da u roku od 15 dana od dana dostave očitovanja o prijavljenim tražbinama dužnika i povjerenika ako je imenovan, ospore prijavljene tražbine koje smatraju nepostojećim, uz obveznu naznaku iznosa za koji se tražbina osporava i razloga osporavanja
- poziv dužniku i povjereniku ako je imenovan da nadležnoj jedinici FINA-e, u roku od 30 dana od dostave tablice prijavljenih tražbina, dostavi pisano očitovanje o svakoj prijavljenoj tražbini priznaje li je ili osporava, uz obveznu naznaku iznosa za koji se tražbina osporava i razloga osporavanja
- poziv dužniku da vjerovnicima i povjereniku ako je imenovan omogući uvid u isprave iz kojih proizlaze tražbine navedene u popisu imovine i obveza
- poziv dužnikovim dužnicima da svoje dospjele obveze bez odgode ispunjavaju dužniku
- poziv na ročište radi ispitivanja tražbina.⁹¹

Rješenje o otvaranju predstečajnog postupka sud je dužan objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova istog dana kad je doneseno i mora ga dostaviti FINA-i elektroničkim putem također istog dana kada je donesen.⁹² Osim toga, rješenjem o otvaranju predstečajnog postupka sud će odrediti da se otvaranje predstečajnog postupka upiše u registar u kojem je dužnik upisan i javne knjige, registre, upisnike i očevidnike u kojima je dužnik upisan kao nositelj nekog prava te će sud rješenje dostaviti i FINA-i.⁹³

U trenutku kad je rješenje o otvaranju predstečajnog postupka objavljeno na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova, nastupaju i određene pravne posljedice.⁹⁴ Pravne posljedice otvaranja

⁸⁹ Članak 29. stavak 2. SZ-a.

⁹⁰ Članak 33. SZ-a.

⁹¹ Članak 34. SZ-a.

⁹² Članak 34. stavci 4. i 5. SZ-a.

⁹³ Članak 34. stavak 3. SZ-a.

⁹⁴ Članak 65. stavak 1. SZ-a.

predstečajnog postupka nastaju za sve tražbine vjerovnika prema dužniku koje su nastale do dana otvaranja predstečajnog postupka.

Danom otvaranja predstečajnoga postupka nastupa prekid parničnih i arbitražnih postupaka, kao i zabrana pokretanja novih parničnih i arbitražnih postupaka protiv dužnika u svezi s tražbinama na koje predstečajni postupak utječe. Parnični i arbitražni postupci u vezi s tražbinama na koje predstečajni postupak utječe mogu se nastaviti ili pokrenuti nakon prihvaćenog i potvrđenog plana restrukturiranja u odnosu na tražbine ili dio tražbina koje su u predstečajnom postupku osporene te nakon pravomoćnosti rješenja o obustavi predstečajnoga postupka. Važno je naglasiti da se ne prekidaju svi parnični i arbitražni postupci, već samo postupci o tražbinama na koje predstečajni postupak utječe. Uz to, danom otvaranja predstečajnog postupka nastupa prekid ovršnih postupaka i postupaka osiguranja, kao i zabrana pokretanja novih ovršnih postupaka i postupaka osiguranja protiv dužnika u svezi s tražbinama na koje predstečajni postupak utječe. Zabrana provođenja ovrhe traje 120 dana.⁹⁵

Međutim, na određene postupke otvaranje predstečajnog postupka ne utječe, a to su postupci koji se odnose na mjere osiguranja u kaznenom postupku, porezne postupke utvrđivanja zloupotrebe prava i upravne postupke koje provodi Ministarstvo financija ili Porezna uprava u postupcima utvrđivanja poreznih obveza.⁹⁶

5.7 Prijava i utvrđivanje tražbina u predstečajnom postupku

Budući da sud objavljuje prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova, u cilju da se svim vjerovnicima dužnika obznani da je nad određenim dužnikom pokrenut predstečajni postupak, SZ određuje kako vjerovnici dužnika prijavljuju svoje tražbine u predstečajnom postupku. Naime, vjerovnici tražbine u predstečajnom postupku prijavljuju nadležnoj jedinici FINA-e na propisanom obrascu i to u roku od 21 dana od dana dostave rješenja kojim se otvara predstečajni postupak. U vezi s tim, dostava se smatra obavljenom istekom osmoga dana od dana objave određenog pismena na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.⁹⁷

Čim se u državi članici pokrene predstečajni postupak, nadležni sud ili povjerenik kojega je imenovao sud, dužni su odmah o toj činjenici obavijestiti poznate inozemne vjerovnike, jer se u predstečajnim postupcima također primjenjuju i pravila Uredbe (EU) 2015/848⁹⁸ i Uredbe (EU) 2018/946.^{99,100}

Vjerovnici prijavljuju se tražbine koje su nastale do dana otvaranja predstečajnog postupka, pri čemu sama dospelost tražbine nije uvjet za prijavu iste. Zakonska osnova za to da se prijavljuju

⁹⁵ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 62. i 63.

⁹⁶ Članak 68.a SZ-a.

⁹⁷ Članak 12. SZ-a.

⁹⁸ Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (preinaka) (Službeni list (OJ), 5. lipnja 2015.).

⁹⁹ Uredba (EU) 2018/946 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zamjeni priloga A i B Uredbi (EU) 2015/848 o postupku u slučaju nesolventnosti (Službeni list (OJ) L 171 od 6.7.2018.)

¹⁰⁰ Šimić Ž., *op. cit.* 34. str.

nastale, a ne samo dospjele tražbine, proizlazi iz odredbe članka 65. stavka 3., članka 68. stavka 4. i članka 74. stavka 2. SZ-a, u kojima se definiraju „nastale tražbine“, a ne dospjele tražbine.¹⁰¹

Obrazac za prijavu tražbine sadrži sljedeće podatke za identifikaciju vjerovnika:

- a) podatke za identifikaciju dužnika
- b) pravnu osnovu tražbine, iznos dospjele tražbine i iznos tražbine
- c) koja dospijeva nakon otvaranja predstečajnoga postupka u kunama
- d) naznaku o dokazu za postojanje tražbine
- e) naznaku o postojanju ovršne isprave.

Slika 1. Primjer obrasca koji se koristi prilikom prijave tražbine vjerovnika u predstečajnom postupku

|Obrazac 3.

<p>FINANCIJSKA AGENCIJA OIB: 85821130368</p> <p>_____</p> <p>(adresa nadležne jedinice)</p> <p>Nadležni trgovački sud _____</p> <p>Poslovni broj spisa _____</p> <p style="text-align: center;">PRIJAVA TRAŽBINE VJEROVNIKA U PREDSTEČAJNOM POSTUPKU</p> <p>PODACI O VJEROVNIKU: Ime i prezime / tvrtka ili naziv _____</p> <p>OIB _____</p> <p>Adresa / sjedište _____</p> <p>PODACI O DUŽNIKU: Ime i prezime / tvrtka ili naziv _____</p> <p>OIB _____</p> <p>Adresa / sjedište _____</p> <p>PODACI O TRAŽBINI: Pravna osnova tražbine (npr. ugovor, odluka suda ili drugog tijela, ako je u tijeku sudski postupak oznaku spisa i naznaku suda kod kojeg se postupak vodi) _____</p> <p>Iznos dospjele tražbine _____ (kn)</p> <p>Glavnica _____ (kn)</p> <p>Kamate _____ (kn)</p> <p>Iznos tražbine koja dospijeva nakon otvaranja predstečajnog postupka _____ (kn)</p> <p>Dokaz o postojanju tražbine (npr. račun, izvatak iz poslovnih knjiga) _____</p> <p>Vjerovnik raspolaže ovršnom ispravom DA / NE za iznos _____ (kn)</p> <p>Naziv ovršne isprave _____</p>	<p>PODACI O RAZLUČNOM PRAVU: Pravna osnova razlučnog prava _____</p> <p>_____</p> <p>Dio imovine na koji se odnosi razlučno pravo _____</p> <p>_____</p> <p>Iznos tražbine _____ (kn)</p> <p>Razlučni vjerovnik odriče se prava na odvojeno namirenje ODRIČEM / NE ODRIČEM _____</p> <p>Razlučni vjerovnik pristaje da se odgodi namirenje iz predmeta na koji se odnosi njegovo razlučno pravo radi provedbe plana restrukturiranja PRISTAJEM / NE PRISTAJEM _____</p> <p>PODACI O IZLUČNOM PRAVU: Pravna osnova izlučnog prava _____</p> <p>_____</p> <p>Dio imovine na koji se odnosi izlučno pravo _____</p> <p>_____</p> <p>Izlučni vjerovnik pristaje da se izdvoji predmet na koji se odnosi njegovo izlučno pravo radi provedbe plana restrukturiranja PRISTAJEM / NE PRISTAJEM _____</p> <p>Mjesto i datum _____</p> <p style="text-align: right;">Potpis vjerovnika _____</p>
---	---

Izvor: <https://e-oglasna.pravosudje.hr/dokumenti/obrasci>

Kod prijave tražbina, izazov za vjerovnike predstavlja činjenica da imaju obvezu prijave tražbina u kratkom roku od 21 dana, a posljedica gubitka prava na ostvarenje tražbine je uistinu velika. Osim toga, neki pravni autori su zauzeli stav da se propuštanje navođenja tražbina određenog vjerovnika u popisu imovine i obveza može smatrati grubom povredom dužne pažnje članova uprava društva te da bi vjerovnici imali pravo na naknadu štete od članova uprava društva na temelju članka 252. odnosno članka 430. Zakona o trgovačkim društvima.

¹⁰¹ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 33.

Zbog izmjene odredbe članka 39. SZ-a posljednjim izmjenama Stečajnog zakona¹⁰², prema kojem vjerovnici na koje predstečajni postupak utječe mogu svoje tražbine prema dužniku ostvarivati samo u predstečajnom postupku,¹⁰³ u slučaju da je dužnik naveo svoju obvezu prema vjerovniku u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka ili u popisu imovine i obveza, a vjerovnik istu tu tražbinu nije pravovremeno prijavio, tražbina vjerovnika više se ne smatra prijavljenom.

Vjerovnik uz prijavu tražbine može priložiti i popunjeni obrazac za glasovanje o planu restrukturiranja. Međutim, ako prijedlog plana restrukturiranja nije priložen prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka nije osnovano očekivati da vjerovnik u prijavi tražbine priloži obrazac za glasovanje o prijedlogu planu restrukturiranja, jer plan restrukturiranja još i ne postoji.¹⁰⁴ Što se tiče plana restrukturiranja, dužnik je dužan dostaviti prijedlog plana restrukturiranja u roku od 21 dana nakon *pravomoćnosti rješenja o utvrđenim tražbinama*, upravo kako bi se dužniku omogućilo da kod sastavljanja prijedloga plana restrukturiranja sveobuhvatno uzme u obzir tko su vjerovnici i koliko iznose njihove tražbine.¹⁰⁵

Vjerovnici uz samu prijavu tražbine, prilikom prijave tražbine su dužni i podmiriti naknadu FINA-i za prijavu tražbine koja iznosi 2 % od iznosa tražbine, ali ne više od 200 kuna, dok će samu naknadu biti obvezan podmiriti dužnik ako nije naveo tražbinu u prijedlogu za otvaranje predstečajnog postupka. Tijela državne vlasti i Republika Hrvatska oslobođeni su od plaćanja naknade za prijavu tražbine.¹⁰⁶

Nakon što su vjerovnici prijavili svoje tražbine, FINA kao pomoćni servis suda dužna je sastaviti tablicu prijavljenih tražbina koja sadržava:

- broj prijavljene tražbine prema abecednom redu naziva vjerovnika
- podatke za identifikaciju vjerovnika
- iznos prijavljene tražbine
- pravnu osnovu tražbine
- predmet na kojem postoji razlučno ili izlučno pravo
- podatak o tome je li podnesena prijava tražbine
- datum podnošenja prijave tražbine
- podatak o tome je li tražbina navedena u prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka
- iznos tražbine naveden u prijedlogu za otvaranje predstečajnoga postupka.¹⁰⁷

¹⁰² Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona (Narodne novine br. 36-431/22).

¹⁰³ Članak 39. SZ-a.

¹⁰⁴ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 41.

¹⁰⁵ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 36.

¹⁰⁶ Članak 40. SZ-a.

¹⁰⁷ Članak 43. stavak 2. SZ-a.

FINA je dužna tablicu prijavljenih tražbina objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u roku od tri dana od dana isteka roka za prijavu tražbina zajedno s prijavama tražbina i priloženim ispravama. Ako je prijava tražbine primljena nakon objave tablice, FINA je dužna sastaviti dopunu tablice i zajedno s prijavama tražbine objaviti ju na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča.¹⁰⁸

5.8 Očitovanje o prijavljenim tražbinama

Nakon što je FINA objavila tablicu prijavljenih tražbina na e-Oglasnoj ploči sudova, u narednom roku od 30 dana od dana dostave tablice prijavljenih tražbina¹⁰⁹ dužnik i povjerenik dužni su se pisano očitovati o svakoj prijavljenoj tražbini vjerovnika, odnosno o tome priznaju li određenu tražbinu ili je osporavaju uz naznaku iznosa i razloga zbog kojih se tražbina eventualno osporava.¹¹⁰ Očitovanje dostavljaju FINA-i, također na propisanom obrascu za svaku tražbinu, koji sadržava sljedeće podatke:

- broj tražbine iz tablice prijavljenih tražbina
- podatke za identifikaciju vjerovnika
- iznos prijavljene tražbine
- izjavu dužnika i povjerenika priznaje li ili osporava tražbinu
- osporavani iznos tražbine i činjenice iz kojih proizlazi nepostojanje osporene tražbine ili dijela tražbine.¹¹¹

Nakon isteka roka za očitovanje o prijavljenim tražbinama dužnik i povjerenik ne mogu više osporavati tražbine koje su priznali. Isto tako, ako su se dužnik i povjerenik propustili očitovati o prijavljenim tražbinama, ne mogu u naknadnom očitovanju osporavati tražbine. Sud ne može obustaviti predstečajni postupak ako se dužnik ili/i povjerenik nisu očitovali u zakonskom roku.¹¹²

FINA je dužna objaviti i očitovanje o prijavljenim tražbinama na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u roku od tri dana od dana isteka roka za očitovanje dužnika i povjerenika o prijavljenim tražbinama, ili podatak da očitovanje nije dostavljeno.¹¹³ Ako je očitovanje o prijavljenim tražbinama primljeno nakon spomenute objave, FINA je dužna očitovanje o prijavljenim tražbinama objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova najkasnije prvoga dana nakon primitka očitovanja.¹¹⁴

¹⁰⁸ Članak 43. stavci 4. i 5. SZ-a.

¹⁰⁹ Članak 34. stavak 1. toč. 3. SZ-a.

¹¹⁰ Članak 41. stavak 1. SZ-a u vezi s člankom 34. stavkom 1. točkom 3. SZ-a.

¹¹¹ Šimić, Ž., *op. cit.*, str. 37.

¹¹² *Ibid.* u vezi s Odlukom VTS RH poslovni broj: Pž-268/2019. od 22.1.2019.

¹¹³ *Ibid.*

¹¹⁴ Članak 43. stavak 5. SZ-a.

5.9 Osporavanje tražbina od strane drugog vjerovnika

Osim samog dužnika i povjerenika, SZ omogućava i da jedan vjerovnik ospori tražbinu drugog vjerovnika te se i takvo osporavanje tražbine podnosi FINA-i na propisanom obrascu koji sadrži sljedeće:

- podatke za identifikaciju vjerovnika koji osporava tražbinu
- broj osporene tražbine iz tablice prijavljenih tražbina
- podatke za identifikaciju vjerovnika čija je tražbina osporena
- iznos prijavljene tražbine
- izjavu vjerovnika da osporava tražbinu
- osporavani iznos tražbine
- činjenice na kojima vjerovnik temelji osporavanje tražbine.¹¹⁵

Vjerovnik može osporiti prijavljenu tražbinu drugog vjerovnika u roku od 15 dana od dana dostave očitovanja o prijavljenim tražbinama dužnika i povjerenika, uz obveznu naznaku iznosa za koji se tražbina osporava i razlog osporavanja.¹¹⁶ Ako je osporavanje tražbine od strane drugog vjerovnika podneseno nakon isteka roka za osporavanje, sud ga neće uzeti u obzir već će ga odbaciti rješenjem.¹¹⁷

5.10 Tablica prijavljenih i osporenih tražbina

U tijeku provedbe predstečajnog postupka, FINA je dužna na propisanom obrascu sastaviti i tablicu prijavljenih tražbina i tablicu osporenih tražbina, nakon što primi očitovanja dužnika i povjerenika, ali i eventualna osporavanja tražbina od strane samih vjerovnika.

broj osporene tražbine iz tablice prijavljenih tražbina

FINA je dužna sastaviti tablicu osporenih tražbina koja će sadržavati svaku osporenu tražbinu koja mora sadržavati sljedeće podatke:

- broj osporene tražbine iz tablice prijavljenih tražbina
- podatke za identifikaciju vjerovnika koji je prijavio tražbinu koja je osporena
- iznos prijavljene tražbine koja je osporena
- podatke za identifikaciju osporavatelja
- datum podnošenja osporavanja tražbine
- osporavani iznos tražbine

¹¹⁵ Članak 42. SZ-a.

¹¹⁶ Šimić, Ž., *op. cit.*, str. 38.

¹¹⁷ Članak 42. SZ-a.

- činjenice iz kojih proizlazi nepostojanje osporene tražbine ili dijela tražbine.¹¹⁸

FINA je dužna objaviti tablicu osporenih tražbina i očitovanje o prijavljenim tražbinama, odnosno podatak da očitovanje nije dostavljeno, na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u roku od tri dana:

- od dana isteka roka za očitovanje dužnika i povjerenika (30 dana od objave tablice prijavljenih tražbina)
- od dana isteka roka vjerovnicima za osporavanje tražbina (15 dana od dana dostave očitovanja dužnika i povjerenika.¹¹⁹

5.11 Ročište radi ispitivanja tražbina

Sud određuje ispitno ročište u rješenju otvaranja o otvaranju predstečajnog postupka. Svrha ispitnog ročišta je raspraviti osporene tražbine i otkloniti njihovo osporavanje ako je to moguće. Prilikom određivanja ročišta radi ispitivanja tražbina sud mora voditi računa da vrijeme između posljednjega dana roka za osporavanje tražbina i ročišta radi ispitivanja tražbina ne smije biti kraće od osam ni duže od 15 dana te sud pritom treba voditi računa o nizu prethodno navedenih rokova za prijavu i osporavanje tražbina vjerovnika.¹²⁰ Zapravo, sud bi ročište radi ispitivanja tražbina trebao odrediti u roku od 105 do 112 dana od dana donošenja rješenja o otvaranju predstečajnoga postupka, pod pretpostavkom da se objave vrše u zakonom predviđenim rokovima i način računanja rokova dostave u predstečajnom postupku, pri čemu, u slučaju da FINA objavi i dopunu tablice prijavljenih tražbina ili očitovanja ispitno ročište treba odrediti u roku od 110 do 120 dana od dana donošenja rješenja o otvaranju.¹²¹

Na ročištu za ispitivanje tražbina sudjeluju povjerenik, dužnik i vjerovnici koji su prijavili tražbinu, pri čemu sudjelovanje vjerovnika nije preduvjet održavanja ročišta, tj. ono će se održati čak i ako na ročištu nisu nazočni vjerovnici koji su prijavili tražbinu. Tražbine koje je osporio dužnik, vjerovnik ili povjerenik se moraju raspraviti na navedenom ročištu te se osporene tražbine mogu na ročištu priznati. Tražbine koje su prijavljene u propisanom roku smatrat će se utvrđenima, ako ih nije osporio dužnik, povjerenik ili vjerovnik. Izlučna i razlučna prava vjerovnika nisu predmet ročišta.¹²²

Na ročištu radi ispitivanja tražbina, sud sastavlja tablicu ispitanih tražbina i tablicu razlučnih prava. U tablicu ispitanih tražbina za svaku pojedinu tražbinu unosi se u kojem iznosu je utvrđena, odnosno osporena, uz obveznu naznaku razloga osporavanja. U tablicu razlučnih prava unose se tražbine razlučnih vjerovnika, ako plan restrukturiranja zadire u njihova prava.¹²³

Na temelju tablice ispitanih tražbina, sud potom donosi rješenje o utvrđenim i osporenim

¹¹⁸ Članak 43. SZ-a.

¹¹⁹ Članak 43. SZ-a.

¹²⁰ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 28.

¹²¹ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 28.

¹²² Članci 46. i 47. SZ-a.

¹²³ Članak 49. SZ-a.

tražbinama, uz obveznu naznaku razloga osporavanja. Sud će rješenjem odlučiti o upućivanju na parnicu radi osporavanja tražbine. Rješenje o utvrđenim i osporenim tražbinama također se objavljuje na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova.¹²⁴

Pravo na žalbu protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama ima dužnik i svaki vjerovnik u dijelu koji se odnosi na njegovu prijavljenu tražbinu i tražbinu koju je osporio. Prvostupanjski sud dužan je žalbu protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama dostaviti drugostupanjskom sudu u roku od tri dana od njezina primitka. Drugostupanjski sud dužan je odlučiti o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama u roku od osam dana od dana primitka.¹²⁵

5.12 Upućivanje vjerovnika i/ili osporavatelja na parnicu

Kako je već navedeno, rješenjem o utvrđenim i osporenim tražbinama, sud će odlučiti i o upućivanju na parnicu radi osporavanja tražbine. Naime, ako je dužnik osporio tražbinu, sud će vjerovnika osporene tražbine uputiti na parnicu protiv dužnika radi utvrđivanja osporene tražbine.¹²⁶

Zatim, ako je povjerenik osporio tražbinu koju je priznao dužnik, sud će ponovno vjerovnika osporene tražbine uputiti na parnicu protiv dužnika radi utvrđivanja osporene tražbine. Povjerenik u takvom postupku nastupa u ime i za račun te na trošak dužnika, a vjerovnik podnosi tužbu protiv dužnika kojeg na temelju zakona zastupa upravo povjerenik.¹²⁷

Ako je neki od vjerovnika osporio tražbinu koju su priznali dužnik i povjerenik, sud će osporavatelja uputiti na parnicu radi utvrđivanja osporene tražbine.¹²⁸ Budući da vjerovnik koji osporava tražbinu drugom vjerovniku nema interes voditi parnicu za utvrđivanje osporene tražbine, sud bi u takvoj situaciji trebao uputiti vjerovnika osporene tražbine u parnicu radi utvrđivanja njegove tražbine, u čemu se usuglasila sudska praksa i na taj način prihvatila rješenje koje je analogno rješenju iz stečajnog postupka. Osporavatelj u takvom postupku nastupa u ime i za račun dužnika, a na svoj trošak.¹²⁹

Ako za tražbinu postoji ovršna isprava, sud će na parnicu uputiti osporavatelja da dokaže osnovanost svoga osporavanja.¹³⁰

¹²⁴ Članak 50. SZ-a.

¹²⁵ Članak 51. SZ-a.

¹²⁶ Članak 48. stavak 1. SZ-a.

¹²⁷ Članak 50. stavak 2. SZ-a.

¹²⁸ Članak 48. stavak 3. SZ-a.

¹²⁹ Šimić Ž., op. cit., str. 41. u vezi s pravnim shvaćanjem Sjednice Odjela trgovačkih i ostalih sporova Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 18.12.2018.: „Ako je u predstečajnom postupku, tražbinu za koju ne postoji ovršna isprava priznao dužnik i povjerenik, a osporio ju je koji drugi vjerovnik, u parnicu se upućuje vjerovnik osporene tražbine radi utvrđivanja osporene tražbine. Osporavatelj u takvoj parnici nastupa u ime i za račun dužnika.“

¹³⁰ Članak 48. SZ-a.

Postupak radi utvrđivanja osporenih tražbina u predstečajnom postupku provodi se odgovarajućom primjenom pravila o postupku radi utvrđivanja osporenih tražbina u stečajnom postupku.¹³¹

5.13 Razlučni i izlučni vjerovnici

Vjerovnici dužnika u predstečajnom postupku obuhvaćaju sve osobne vjerovnike dužnika koji u vrijeme otvaranja predstečajnoga postupka imaju imovinskopravnu tražbinu prema dužniku i pojam vjerovnika se odnosi na sve dužnikove vjerovnike, i novčanih i nenovčanih tražbina. Predstečajni postupak ima isti učinak na sve vjerovnike koji su imali tražbinu prema dužniku u vrijeme otvaranja predstečajnoga postupka,¹³² međutim posebna pravila su određena za izlučne i razlučne vjerovnike, ali i neke druge vjerovnike određenih tražbina na čija prava predstečajni postupak ne utječe.

Razlučni vjerovnici su osobe koje imaju založno pravo ili pravo namirenja na kojoj stvari ili pravu koji su upisani u javnoj knjizi imaju pravo odvojenog namirenja na toj stvari ili pravo unovčenja prema odredbama SZ-a.¹³³

Razlučni vjerovnici dužni su o svojim pravima, pravnoj osnovi razlučnog prava i dijelu imovine dužnika na koji se odnosi njihovo razlučno pravo obavijestiti FINA-u u roku od 21 dana od dana dostave prijedloga plana restrukturiranja. Razlučni vjerovnici dužni su u obavijesti dati izjavu odriču li se ili ne odriču prava na odvojeno namirenje, kao i izjavu o pristanku ili uskrati pristanka odgode namirenja iz predmeta na koje se odnosi njihovo razlučno pravo radi provedbe plana restrukturiranja.¹³⁴ Plan restrukturiranja ne smije zadirati u pravo razlučnih vjerovnika na namirenje iz predmeta na kojemu postoje prava odvojenoga namirenja, ako tim planom nije izrijekom drukčije određeno.¹³⁵

Izlučni vjerovnici su osobe koja na temelju kojega svoga stvarnog ili osobnog prava mogu dokazati da neki predmet ne ulazi u stečajnu masu nije stečajni vjerovnik. Pravo na izdvajanje predmeta iz dužnikove imovine utvrđuje se prema pravilima za ostvarivanje tih prava izvan predstečajnog postupka.¹³⁶

Izlučna prava nisu predmet ispitivanja na ročištu radi ispitivanja tražbina, niti predstečajni postupak utječe na prava izlučnih vjerovnika.¹³⁷ Izlučni vjerovnici, kao i razlučni vjerovnici, dužni su nadležnu jedinicu FINA-e u roku od 21 dana od dostave plana restrukturiranja obavijestiti o svojim pravima, pravnoj osnovi izlučnoga prava i dijelu imovine dužnika na koji se odnosi njihovo izlučno pravo.¹³⁸

¹³¹ Članak 48. SZ-a.

¹³² Šimić Ž., *op. cit.*, str. 32.

¹³³ Članak 149. SZ-a.

¹³⁴ Članak 38. SZ-a.

¹³⁵ Članak 38. SZ-a.

¹³⁶ Članak 147. SZ-a.

¹³⁷ Članak 46. stavak 6. i članak 66. stavak 1. SZ-a.

¹³⁸ Članak 38. stavak 2. SZ-a.

Izlučni vjerovnici dužni su u obavijesti dati izjavu o pristanku ili uskrati pristanka izdvajanja predmeta na koje se odnosi njihovo izlučno pravo radi provedbe plana restrukturiranja.¹³⁹ Izlučni vjerovnici mogu opozvati svoju izjavu najkasnije do početka ročišta za glasovanje o planu restrukturiranja, ako su planom restrukturiranja njihova prava smanjena ili je ostvarenje njihovog prava izmijenjeno nakon dane izjave.¹⁴⁰ Izlučni vjerovnici mogu sudjelovati u planu restrukturiranja samo ako izričito i dobrovoljno pristanu na to.¹⁴¹

5.14 Ročište za raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja

Podsjećamo, prijedlog plana restrukturiranja, dužnik može podnijeti uz prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka ili u roku od 21 dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama. Budući da je sud, u slučaju nepodnošenja plana restrukturiranja istovremeno s prijedlogom za otvaranje, već pokrenuo predstečajni postupak, ako dužnik u navedenom roku naknadno ne podnese prijedlog plana restrukturiranja, sud može rješenjem obustaviti predstečajni postupak.¹⁴² S druge strane, zaprimljeni plan restrukturiranja sud će objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova u roku od tri dana od dana primitka plana.¹⁴³

Ročište za raspravljanje i glasovanje o planu restrukturiranja prema SZ-u se mora održati najkasnije 30 dana od dana pravomoćnosti rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama.¹⁴⁴ Međutim, imajući u vidu da je dužniku omogućeno naknadno podnošenje prijedloga plana restrukturiranja, te da sud ne bi trebao održati navedeno ročište dok drugostupanjski sud ne odluči o žalbi protiv rješenja o utvrđenim i osporenim tražbinama,¹⁴⁵ postavlja se pitanje može li se u svakom slučaju spomenuti rok od 30 dana u praksi i ispuniti.

Poziv za ročište za glasovanje objavit će se na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova. Na ročištu za glasovanje, dužnik izlaže prijedlog plana restrukturiranja, a nakon izlaganja dužnika o prijedlogu plana restrukturiranja očituje se povjerenik.¹⁴⁶ U raspravi imaju pravo sudjelovati vjerovnici, dužnik i povjerenik.¹⁴⁷

Povjerenik se očituje posebno o sljedećem:

- jesu li obuhvaćene sve utvrđene i osporene tražbine
- proizlazi li iz plana restrukturiranja vjerojatnost da će provedba plana omogućiti plaćanje dužnika za plaćanje do kraja ili naredne 2 kalendarske godine
- je li planom predviđeno namirenje iznosa koje bi dobili vjerovnici da njihove tražbine nisu osporene

¹³⁹ Članak 38. stavak 3. SZ-a.

¹⁴⁰ Članak 38. stavak 5. SZ-a.

¹⁴¹ Članak 66. stavak 5. SZ-a.

¹⁴² Šimić Ž., *op. cit.*, str. 54. u vezi s člankom 52. stavkom 3. SZ-a.

¹⁴³ Članak 60. stavak 3. SZ-a.

¹⁴⁴ Članak 55. stavak 3. SZ-a.

¹⁴⁵ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 55.

¹⁴⁶ Članak 55. SZ-a.

¹⁴⁷ Članak 55. stavak 5. SZ-a.

- je li planom predviđeno određeno namirenje iznosa koje bi dobili vjerovnici da njihove tražbine nisu osporene
- je li planom predloženo pretvaranje tražbina u temeljni kapital društva i jesu li članovi društva donijeli odluku kojom se to dopušta.¹⁴⁸

Vjerovnici na ovom ročištu imaju pravo iznijeti svoje prijedloge i predložiti izmjenu plana restrukturiranja, o kojima se treba očitovati dužnik. O konačnom prijedlogu plana restrukturiranja odlučuju vjerovnici glasovanjem, a na pravo glasa vjerovnika za glasovanje o prijedlogu plana restrukturiranja na odgovarajući se način primjenjuju pravila SZ-a o utvrđivanju prava glasa u stečajnom planu.¹⁴⁹

Sud sastavlja popis vjerovnika i prava glasa koji im pripadaju.¹⁵⁰ Pravo glasa na ročištu za glasovanje o planu restrukturiranja imaju:

- a) vjerovnici čije su tražbine utvrđene
- b) vjerovnici čije su tražbine osporene, ako postojanje dokazuju ovršnom ispravom
- c) razlučni vjerovnik koji je prijavio svoju tražbinu i ako nije odvojeno namiren ili se odrekao prava na odvojeno namirenje.

Vjerovnici glasuju pisanim putem na propisanom obrascu za glasovanje. Obrazac za glasovanje mora biti dostavljen sudu do početka ročišta za glasovanje te ga mora potpisati i ovjeriti ovlaštena osoba. Ako je vjerovnik pravna osoba, mora dostaviti dokaz da ga je potpisala ovlaštena osoba. Ako vjerovnici do početka ročišta za glasovanje ne dostave obrazac za glasovanje ili dostave obrazac iz kojeg se ne može nedvojbeno utvrditi kako su glasovali, smatrat će se da su glasovali za plan restrukturiranja.¹⁵¹

¹⁴⁸ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 55.

¹⁴⁹ Članci 55. i 56. SZ-a.

¹⁵⁰ Članak 57. SZ-a.

¹⁵¹ Članak 58. SZ-a.

Slika 2. Primjer obrasca za glasovanje u predstečajnom postupku

Obrazac 11.
OBRAZAC ZA GLASOVANJE

Ime i prezime / tvrtka ili naziv dužnika

OIB dužnika

Adresa / sjedište dužnika

Datum objave plana restrukturiranja za koji se glasuje

Ime i prezime / tvrtka ili naziv vjerovnika

OIB vjerovnika

Adresa / sjedište vjerovnika

Glasam (zaokružiti) ZA / PROTIV

Ime i prezime, svojstvo potpisnika (čirko popuniti štampanim slovima)

Datum i mjesto Potpis vjerovnika
_____ _____

NAPOMENA: Ako je vjerovnik pravna osoba, uz obrazac se dostavlja dokaza da je obrazac potpisala ovlaštena osoba (članak 58. stavak 1. Stečajnog zakona).

Izvor: <https://e-oglasna.pravosudje.hr/dokumenti/obraci>

Svaka skupina vjerovnika s pravom glasa odvojeno glasuje o planu restrukturiranja. Svim vjerovnicima osiguravaju se ista prava te se oni namiruju razmjerno njihovoj tražbini.¹⁵² Smatrat će se da su vjerovnici prihvatili plan restrukturiranja, ako je u svakoj skupini većina vjerovnika glasovala za plan te zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali za plan dvostruko prelazi zbroj tražbina vjerovnika koji su glasovali protiv plana.¹⁵³ Vjerovnici koji imaju neko zajedničko pravo ili čija su prava do nastanka predstečajnoga razloga činila jedinstveno pravo računaju se pri glasovanju kao jedan vjerovnik.¹⁵⁴

Dužnik i većina vjerovnika nazočnih na ročištu za glasovanje mogu zatražiti od suda odgodu ročišta na rok do osam dana. Ročište za glasovanje može se odgoditi najviše jedanput.¹⁵⁵

Nakon što vjerovnici prihvate plan restrukturiranja i dužnik da svoj pristanak na njega, sud će odlučiti o tome hoće li plan restrukturiranja potvrditi. SZ određuje situacije u kojima sud po službenoj dužnosti mora uskratiti potvrdu plana restrukturiranja:

¹⁵² Članak 59. stavak 1. SZ-a.

¹⁵³ Članak 59. stavak 2. SZ-a.

¹⁵⁴ Članak 59. stavak 3. SZ-a.

¹⁵⁵ Članak 60. stavak 1. SZ-a.

- ako je dužnik sposoban za plaćanje i ne postoji prijeteca nesposobnost za plaćanje njegovih obveza
- ako su bitno povrijeđena pravila o sadržaju plana restrukturiranja i postupanja tijekom njegove izrade i donošenja, kao i o prihvatu od vjerovnika i o pristanku dužnika, osim ako se nedostatak može otkloniti u kratkom roku koji će odrediti sud
- ako je prihvata plana restrukturiranja postignut na nedopušten način, osobito stavljanjem u povoljniji položaj pojedinih vjerovnika
- ako planom restrukturiranja nije određeno namirenje iznosa koji bi vjerovnici dobili da njihova tražbina nije osporena
- ako je planom restrukturiranja predloženo pretvaranje tražbine jednog ili više vjerovnika u temeljni kapital dužnika, a članovi dužnika nisu u skladu sa Zakonom o trgovačkim društvima donijeli odluku kojom se to dopušta
- ako se planom restrukturiranja u svrhu njegova ostvarenja predviđa novo financiranje koje neopravdano oštećuje interese vjerovnika ili
- ako očito ne postoje razumni izgledi da bi plan restrukturiranja mogao spriječiti nastanak nesposobnosti plaćanja ili osigurati održivost poslovanja.¹⁵⁶

Kada se govori o ročištu za raspravljanje i glasovanju o planu restrukturiranja, bitno je ukazati na sljedeću nelogičnost. Naime, prema posljednjim izmjenama Stečajnog zakona određeno je da da vjerovnici moraju obrazac za glasovanje dostaviti prije ročišta, točnije, vjerovnici moraju odlučiti o planu restrukturiranja prije nego što u raspravi iznesu svoje prijedloge i predlože izmjenu plana restrukturiranja ako smatraju da je to potrebno. S druge strane, događa se problem da vjerovnik ne može promijeniti odluku o svojem glasu nakon održavanja ročišta, jer vjerovnik mora predati svoj obrazac prije početka ročišta.¹⁵⁷

5.15 Rješenje suda o planu restrukturiranja

Ako nisu ispunjene pretpostavke za potvrdu plana restrukturiranja, sud će rješenjem uskratiti potvrdu plana restrukturiranja i obustaviti predstečajni postupak. Ako su ispunjene pretpostavke za potvrdu plana restrukturiranja, sud će donijeti rješenje kojim će potvrditi plan restrukturiranja. Koje god od navedena dva rješenja sud donese, oba se moraju objaviti na mrežnoj stranici e-Oglasna ploča sudova, te će sud u rješenjima odrediti da se rješenje o obustavi ili potvrdi plana restrukturiranja mora upisati u registre, javne knjige, upisnike i očevidnike. Rješenje koje sud donese mora se bez odgode dostaviti i FINA-i.¹⁵⁸

Kada plan restrukturiranja dobije svoju potvrdu, tada on ima pravni učinak prema svim njegovim sudionicima. Kako je već i navedeno, tražbina vjerovnika koji svoju tražbinu nije prijavio u

¹⁵⁶ Članak 61. SZ-a.

¹⁵⁷ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 56.

¹⁵⁸ Članak 61.a SZ-a.

predstečajni postupak, iako je bio uredno obaviješten o njegovom otvaranju, može se namiriti samo na način, u rokovima i pod uvjetima koje predviđa plan restrukturiranja za tražbine skupine vjerovnika kojoj bi odnosni vjerovnik pripadao da je prijavio tražbinu.¹⁵⁹

Tu također dolaze u obzir i odredbe SZ-a koje se odnose na stečajni postupak, jer se odredbe Glave VII. SZ-a o učincima potvrđenog stečajnog plana na odgovarajući način primjenjuju na potvrđeni plan restrukturiranja.¹⁶⁰

5.16 Obustava predstečajnog postupka

Trajanje predstečajnog postupka jasno je definirano SZ-om, jer isti mora završiti u roku od 120 dana od dana otvaranja predstečajnog postupka, dok se iznimno može produžiti za još 180 dana, na prijedlog dužnika, vjerovnika ili povjerenika u zakonom predviđenim slučajevima.¹⁶¹

S druge strane, sud u određenim slučajevima će rješenjem obustaviti otvoreni predstečajni postupak:

- ako utvrdi da ne postoji predstečajni razlog
- ako dužnik u tijeku predstečajnoga postupka postupa protivno odredbama o poslovanju predstečajnog dužnika od otvaranja predstečajnog postupka
- ako dužnik u tijeku predstečajnoga postupka više od 30 dana kasni s isplatom plaće koja radniku pripada prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu odnosno prema drugom aktu kojim se uređuju obveze poslodavca prema radniku dospjelim nakon otvaranja predstečajnoga postupka ili ako u tom roku ne uplati doprinose i poreze prema plaći, računajući od dana kada je radniku bio dužan isplatiti plaću
- ako dužnik ispuni sve obveze prema vjerovnicima do ročišta za glasovanje
- ako Hrvatska narodna banka ne izda prethodnu suglasnost za pretvaranje tražbine kreditne institucije u temeljni kapital dužnika
- ako utvrdi da vjerovnici neće prihvatiti plan restrukturiranja
- u drugim slučajevima propisanim Stečajnim zakonom.¹⁶²

¹⁵⁹ Šimić Ž., *op. cit.*, str. 60.

¹⁶⁰ Članak 62. stavak 4. SZ-a.

¹⁶¹ Članak 63. SZ-a.

¹⁶² Članak 64. stavak 1. SZ-a.

6. PRIMJER PROVEDENOG PREDSTEČAJNOG POSTUPKA: PRIMJER DRUŠTVA SOKOL MARIĆ D.O.O.

6.1 O društvu

Društvo Sokol Marić d.o.o. osnovano je 1991. godine u Zagrebu. Društvo je od samog osnivanja najveće privatno zaštitarsko društvo u Republici Hrvatskoj, koje je tijekom proteklih godina postalo jedinstven brend na zaštitarskom tržištu Republike Hrvatske. Sokol Marić d.o.o. je u trenutku sastavljanja plana restrukturiranja zapošljavalo otprilike 2000 radnika, s kojima pruža usluge privatne zaštite na objektima putem tjelesne zaštite i centralnog dojavnog sustava (CDS), od čega najveći broj financijskih institucija.

Dobit prije kamata, poreza i amortizacije marža (dalje: EBITDA) je bila stabilna te se kretala oko 12 % što je uobičajeno za ovu vrstu usluga. Društvo je u nekoliko navrata dokapitalizirano čime je povećalo svoj kredibilitet kako prema klijentima tako i prema bankama koje su redovito pratile sve njegove poslovne akcije. Društvo je uredno izvršavalo sve svoje zakonske, porezne i druge obveze, sve do problema nastalih kao posljedica situacije u koncernu Agrokor odnosno njegovim povezanim društvima, a posebno Konzuma d.d., iako društvo prije navedenih zbivanja nije imalo nikad nikakvih problema u financijskom poslovanju.¹⁶³

6.2 Problemi u poslovanju koji su doveli do predstečaja

U planu restrukturiranja koje je društvo sastavilo i predalo zajedno s prijedlogom za otvaranje predstečajnog postupka, vidljivo je da je postojao valjani predstečajni razlog za otvaranje predstečajnog postupka – postojala je prijeteća nesposobnost za plaćanje. Društvo Sokol Marić d.o.o. u donosu na navedeno ističe sljedeće:

- u 2017. godini povećan je iznos ukupnog financijskog duga za 142 milijuna kuna temeljem mjenica s regresnim pravom prema Društvu iz faktoring poslova s Agrokorom d.d. odnosno Konzumom d.d.
- dodatni element prijeteće nelikvidnosti je posljedica nedavnih objava poslovnih rezultata Agrokora 2015. i 2016. na osnovnih kojih se pretpostavlja realni otpis potraživanja od Agrokora u iznosu do 70 % (procjena prema trenutnom poslovanju Agrokor koncerna). Usljed ove pretpostavke društvo ostaje izloženo po regresnim pravima i povezanim kreditnim linijama, te postojeće obveze premašuju potraživanja za 62 milijuna kuna
- Društvo je u zadnjih 2 – 3 mjeseca izgubilo ugovore u vrijednosti 80 milijuna kuna te se pretpostavlja ukupni gubitak prihoda oko 100 milijuna kuna na godišnjoj razini u 2018. godini
- trenutna profitabilnost Društva na razini EIBTDA bitno je narušena pomanjkanjem radne snage te time pritiskom na rast plaća i troškova rada, bez mogućnosti povećanja cijena usluga uslijed velike konkurencije na hrvatskom tržištu

¹⁶³ Plan restrukturiranja društva Sokol Marić d.o.o. preuzeto s <https://e-oglasna.pravosudje.hr/> (pristup 31.03.2023.)

- konstantno uvođenje novih standarda opreme tehničke i fizičke zaštite te certifikacije zaštitarskih djelatnika pridonosi rastu ukupnih troškova društva čime će se profitabilnost društva dodatno smanjivati u narednim godinama
- na dan 7.10.2017. godine omjer duga i EBITDA-e društva iznosio je 6,6x s tendencijom rasta uslijed očekivanog pada profitabilnosti 2018. – 2019. godini čime društvo postaje nesposobno za stabilno poslovanje i plaćanje svojih obveza.

Uslijed rasta zaduženosti prvenstveno kroz mjenice s regresnim pravom i povezane kreditne linije koje su ugovorene u 2017. godini i očekivanim otpisom potraživanja u razini do 70 % prema društvu Agrokor d.d. koji je podnio prijedlog za otvaranje predstečajnog postupka. Društvo dolazi do manjka likvidnosti od preko 62 milijuna kuna te upravo to uzrokuje prijeteću nesposobnost za plaćanje. Zbog prethodno navedenih pretpostavki te zbog dodatnih elemenata pada prihoda i očekivanog rasta troškova, a na kraju rizika od blokade računa, društvo je s glavnim ciljem očuvanja velikog broja radnih mjesta i svojih strateških korisnika bilo primorano pokrenuti predstečajni postupak.¹⁶⁴

Trgovački sud u Zagrebu 13. listopada 2017. godine donio je rješenje kojim se otvara predstečajni postupak nad društvom Sokol Marić d.o.o. i imenovao je povjerenika predstečajne nagodbe, g. Miljenka Marinića. Ovim rješenjem pozvao je vjerovnike da prijave svoje tražbine u nadležnoj jedinici FINA-e u roku od 15 dana o dana objave ovog rješenja na e-Oglasnoj ploči ako njihove tražbine nisu navedene u planu restrukturiranja.¹⁶⁵

Društvo je sastavilo plan restrukturiranja i dostavilo ga je 10. listopada 2017., ali se nakon provjere prvobitnog plana zahtijevala izmjena plana restrukturiranja pa je društvo sastavilo izmijenjeni plan restrukturiranja 22. siječnja 2019. i na ročištu za glasovanje koje se održalo 21. veljače 2019. godine prihvaćen je izmijenjeni plan restrukturiranja i Trgovački sud 6. ožujka 2019. godine donosi rješenje i potvrđuje se izmijenjeni plan restrukturiranja te sud donosi predstečajni sporazum koji razvrstava vjerovnike i način namirenja tražbina te iznos za koliko se tražbine smanjuju.¹⁶⁶ Ukupni iznos tražbina iznosio je 173 milijuna kuna.

¹⁶⁴ Plan restrukturiranja društva Sokol Marić d.o.o. preuzeto s <https://e-oglasna.pravosudje.hr/> (pristup 31.03.2023.)

¹⁶⁵ Rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj: St-2737/2017, od 13.10.2017.

¹⁶⁶ *Ibid.*

EFFECTUS veleučilište

Tablica 1. Prikaz tražbina po grupama na dan 7.10.2017. godine u kunama

Grupa	Tražbina	% od ukupnog	Otpis	Preostalo za otplatu	
I	Vjerovnici s osnova tražbina iz ugovora o kreditu	138.142.527,55	77,3%	58.019.861,57	80.122.665,98
II	Ostale financijske institucije	29.167.477,49	16,3%	-	29.167.477,49
III	Ostali vjerovnici	6.606.397,84	3,7%	2.642.559,14	3.963.838,70
IV	Obveze po jamstvima	4.734.248,62	2,7%	-	4.734.248,62
Ukupne tražbine		178.650.651,50	100%	60.662.420,71	117.988.230,79

Izvor: Plan restrukturiranja društva Sokol Marić d.o.o. preuzeto s <https://e-oglasna.pravosudje.hr/> (pristup 31.03.2023.)

EFFECTUS veleučilište

Tablica 2. Osporene tražbine

Rbr.	Ime i prezime / Naziv vjerovnika	Adresa vjerovnika	OIB	Iznos tražbine
1	AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	Savska cesta 41/XIV, Zagreb	54882480048	292.686,70
2	AUTO BENUSSI društvo sa ograničenom odgovornošću za trgovinu, usluge i turistička agencija	Industrijska ulica 2/D, Pula	96262119913	1.981,44
3	BENUSSI društvo s ograničenom odgovornošću za trgovinu	Fažanska cesta 86, Fažana	87971197112	317,79
4	BIONDIĆ JOSIPA	Aleja Antuna Augustinčića 16, Zagreb	21914838671	351.748,58
5	CENTAR ZA RESTRUKTURIRANJE I PRODAJU	Ivana Lučića 6, Zagreb	38083028711	615.673,54
6	CROATIA OSIGURANJE d.d.	Vatroslava Jagića 33, Zagreb	26187994862	530.575,10
7	ĐUKIĆ JOSIP	Hrvatske nezavisnosti 44, Sotin,	73494134999	215.422,82
8	ERSTE&STEIERMÄRKISCHE BANK dioničko društvo	Jadranski trg 3a, Rijeka	23057039320	54,04
9	FINANCIJSKA AGENCIJA	Ulica grada Vukovara 70, Zagreb	85821130368	283,00
10	GRAD KARLOVAC	Banjavčičeva 9, Karlovac	25654647153	164,60

Rbr.	Ime i prezime / Naziv vjerovnika	Adresa vjerovnika	OIB	Iznos tražbine
11	GRADSKA PLINARA ZAGREB-OPSKRBA društvo s ograničenom odgovornošću za opskrbu plinom	Radnička cesta 1, Zagreb	74364571096	1.059,43
12	GUMIIMPEX - GUMI RECIKLAZA I PROIZVODNJA dioničko društvo	Pavleka Miškine 64/c, Varaždin	82298562620	4.081,60
13	HEP ELEKTRA d.o.o. za opskrbu električnom energijom	Ulica grada Vukovara 37, Zagreb	43965974818	10.694,26
14	HP - Hrvatska pošta d.d.	Jurišičeva 13, Zagreb	87311810356	124,99
15	HRVATSKI ZAVOD ZA MIROVINSKO OSIGURANJE	A. Mihanovića 3, Zagreb	84397956623	356.170,91
16	HŽ PUTNIČKI PRIJEVOZ d.o.o. za prijevoz putnika	Strojarska cesta 11, Zagreb	80572192786	47.567,96
17	INVICTUS ULAGANJA društvo s ograničenom odgovornošću za faktoring	Berislavićeva 2, Zagreb	19251956951	2.672.253,74
18	JAVNI BILJEŽNIK IVA DUJMOVIĆ	Jurišičeva 21/1, Zagreb	0556971388	2.390,95
19	KOLNOA - SUSTAVI ZASTITE društvo s ograničenom odgovornošću za privatnu zaštitu	Kovinska 9 B, Zagreb	51799671411	5.100,30
20	KOMUNALNO DRUŠTVO VODOVOD I KANALIZACIJA društvo s ograničenom odgovornošću za vodoopskrbu i odvodnju	Dolac 14, Rijeka	80805858278	481,10

EFFECTUS veleučilište

Rbr.	Ime i prezime / Naziv vjerovnika	Adresa vjerovnika	OIB	Iznos tražbine
21	LATINOVIĆ PERO	Vukovarska 110, Negoslavci	90942058104	90.501,94
22	MINISTARSTVO FINANCIJA - POREZNA UPRAVA	Boškovićeve 5, Zagreb	18683136487	4.911.744,51
23	PAPRIĆ RADIVOJ	Stipe Stepanovića 24, Vera	36416069718	77.250,00
24	PASTOR - TVORNICA VATROGASNIH APARATA - d.d.	Novačka 2 Rakitje,	17140959007	625,00
25	TAURUS INFO d.o.o. za trgovinu i usluge	Đačka 28, Zagreb	64012313422	2.137,50
26	UČILIŠTE LAS javna ustanova za obrazovanje odraslih	Lopudska 2a, Zagreb	4689709514	100,00
27	BERGITA BISAKU vl. VILLY, Obrt za trgovinu	Trg slobode 9, Poreč	33171845401	4.017.607,04
28	VODOOPSKRBA I ODVODNJA društvo s ograničenom odgovornošću za javnu vodoopskrbu i odvodnju	Folnegovićeve 1, Zagreb	83416546499	1.035,12
29	VODOVOD I KANALIZACIJA, društvo s ograničenom odgovornošću za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda	Biokovska 3, Split	56826138353	162,98
30	VOJKOVIĆ IVAN	Dore Pejačević 11, Vukovar	26838509122	97.608,52

Rbr.	Ime i prezime / Naziv vjerovnika	Adresa vjerovnika	OIB	Iznos tražbine
31	ZAGREBAČKI HOLDING d.o.o.	Ulica grada Vukovara 41, Zagreb	85584865987	340,00
Ukupno				14.307.945,46

Izvor: Plan restrukturiranja društva Sokol Marić d.o.o. preuzeto s: <https://e-oglasna.pravosudje.hr/> (pristup 31.03.2023.)

6.3 Dogovor s vjerovnicima o tražbinama¹⁶⁷

Predstečajnim sporazumom koji je potvrdio nadležni trgovački sud rješenjem uređeno je da će vjerovnici naplatiti svoje tražbine od dužnika na sljedeći način.

Skupina 1. – Vjerovnici s osnova tražbina i uvjetnih tražbina iz ugovora o kreditu

Vjerovnici s osnova tražbina i uvjetnih tražbina iz ugovora o kreditu – otpisuje se 42 % potraživanja (otpis u iznosu 58.019.861,57 HRK) te podmiruje dio preostale obveze (80.122.665,98 HRK) kroz Nove instrumente stečene Nagodbom dužnika Sokol Marić i vjerovnika Agrokor od 4. srpnja 2018. godine (ukupna vrijednost navedenog instrumenta iznosi 8.940.121,81 EUR, odnosno 66.880.685,00 HRK prema tečaju HNB-a od 10.4.2017. godine (7,480959 HRK/EUR) što predstavlja 1.788.025 kompleta odnosno 0,624 % od ukupnog broja kompleta navedenih Novih instrumenata). Dodatno, dužnik se obvezuje vjerovnicima skupine I

¹⁶⁷ Plan restrukturiranja društva Sokol Marić d.o.o. preuzeto s <https://e-oglasna.pravosudje.hr/> (pristup 31.03.2023.)

platiti 10 % ukupnog iznosa tražbina (13.814.252,74 HRK) u roku od 12 mjeseci na način da će 50 % isplatiti kroz 11 jednakih mjesečnih rata, a 50 % jednokratnom isplatom kao 12. ratu. Prva rata dospijeva zadnjeg dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je rješenje o potvrdi predstečajnog sporazuma postalo pravomoćno uz 1,5 % kamatu godišnje. Ako bi rješenje postalo pravomoćno prije 01.05.2019., mjesečne rate počinju teći od 31.05.2019. godine.

Addiko bank d.d., iznos tražbine 40.477.898,74 HRK, iznos smanjenja tražbine 17.000.717,47 HRK te iznos tražbine za namirenje nakon smanjenja iznosi 23.477.181,27 HRK, prenijet će 29,05 % Novog instrumenta Sokol Marića, odnosno 519.436 kompleta (0,181 %) ukupnog broja kompleta Novih instrumenata. Dodatno, dužnik se obvezuje vjerovniku platiti 10 % ukupnog iznosa tražbina (4.047.789,87 HRK) u roku od 12 mjeseci na način da će 50 % isplatiti kroz 11 jednakih mjesečnih rata, a 50 % jednokratnom isplatom kao 12. ratu. Prva rata dospijeva zadnjeg dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je rješenje o potvrdi predstečajnog sporazuma postalo pravomoćno uz 1,5 % kamatu godišnje. Ako bi rješenje postalo pravomoćno prije 01.05.2019., mjesečne rate počinju teći od 31.05.2019. godine.

Raiffeisenbank Austria d.d., iznos tražbine 48.917.919,10 HRK, iznos smanjenja tražbine od 20.545.526,02 HRK te iznos tražbine za namirenje nakon smanjenja iznosi 28.372.393,08 HRK, prenijet će 35,11 % Novog instrumenta Sokol Marića, odnosno 627.743 kompleta (0,219 %) ukupnog broja kompleta Novih instrumenata. Dodatno, dužnik se obvezuje vjerovniku platiti 10 % ukupnog iznosa tražbina (4.891.791,91 HRK) u roku od 12 mjeseci na način da će 50 % isplatiti kroz 11 jednakih mjesečnih rata, a 50 % jednokratnom isplatom kao 12. ratu. Prva rata dospijeva zadnjeg dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je rješenje o potvrdi predstečajnog sporazuma postalo pravomoćno uz 1,5 % kamatu godišnje. Ako bi rješenje postalo pravomoćno prije 01.05.2019., mjesečne rate počinju teći od 31.05.2019. godine.

Štedbanka dioničko društvo u likvidaciji, iznos tražbine 16.510.093,65 HRK, iznos smanjenja tražbine od 6.934.239,33 HRK te iznos tražbine za namirenje nakon smanjenja iznosi 9.575.854,32 HRK, prenijet će 11,85 % Novog instrumenta Sokol Marića, odnosno 211.867 kompleta (0,074 %) ukupnog broja kompleta Novih instrumenata. Dodatno, dužnik se obvezuje vjerovniku platiti 10 % ukupnog iznosa tražbina (1.651.009,37 HRK) u roku od 12 mjeseci na način da će 50 % isplatiti kroz 11 jednakih mjesečnih rata, a 50 % jednokratnom isplatom kao 12. ratu. Prva rata dospijeva zadnjeg dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je rješenje o potvrdi predstečajnog sporazuma postalo pravomoćno uz 1,5 % kamatu godišnje. Ako bi rješenje postalo pravomoćno prije 01.05.2019., mjesečne rate počinju teći od 31.05.2019. godine.

Hrvatska poštanska banka d.d., iznos tražbine 14.504.192,47 HRK, iznos smanjenja tražbine 6.091.760,84 HRK te iznos tražbine za namirenje nakon smanjenja iznosi 8.412.431,63 HRK, prenijet će 10,41 % Novog instrumenta Sokol Marića, odnosno 186.126 kompleta (0,065 %) ukupnog broja kompleta Novih instrumenata. Dodatno, dužnik se obvezuje vjerovniku platiti 10 % ukupnog iznosa tražbina (1.450.419,25 HRK) u roku od 12 mjeseci na način da će 50 % isplatiti kroz 11 jednakih mjesečnih rata, a 50 % jednokratnom isplatom kao 12. ratu. Prva rata

dospijeva zadnjeg dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je rješenje o potvrdi predstečajnog sporazuma postalo pravomoćno uz 1,5 % kamatu godišnje. Ako bi rješenje postalo pravomoćno prije 01.05.2019., mjesečne rate počinju teći od 31.05.2019. godine.

Erste banka, iznos tražbine 10.133.288,43 HRK, iznos smanjenja tražbine 4.255.981,14 HRK te iznos tražbine za namirenje nakon smanjenja iznosi 5.877.307,29 HRK, prenijet će 7,27 % Novog instrumenta Sokol Marića, odnosno 130.036 kompleta (0,045 %) ukupnog broja kompleta Novih instrumenata. Dodatno, dužnik se obvezuje vjerovniku platiti 10 % ukupnog iznosa tražbina (1.013.328,84 HRK) u roku od 12 mjeseci na način da će 50 % isplatiti kroz 11 jednakih mjesečnih rata, a 50 % jednokratnom isplatom kao 12. ratu. Prva rata dospijeva zadnjeg dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je rješenje o potvrdi predstečajnog sporazuma postalo pravomoćno uz 1,5 % kamatu godišnje. Ako bi rješenje postalo pravomoćno prije 01.05.2019., mjesečne rate počinju teći od 31.05.2019. godine.

BKS bank AG, iznos tražbine 4.498.260,00 HRK, iznos smanjenja tražbine 1.889.269,20 HRK te iznos tražbine za namirenje nakon smanjenja iznosi 2.608.990,80 HRK, prenijet će 3,23 % Novog instrumenta Sokol Marića, odnosno 57.724 kompleta (0,020 %) ukupnog broja kompleta Novih instrumenata. Dodatno, dužnik se obvezuje vjerovniku platiti 10 % ukupnog iznosa tražbina (449.826,00 HRK) u roku od 12 mjeseci na način da će 50 % isplatiti kroz 11 jednakih mjesečnih rata, a 50 % jednokratnom isplatom kao 12. ratu. Prva rata dospijeva zadnjeg dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je rješenje o potvrdi predstečajnog sporazuma postalo pravomoćno uz 1,5 % kamatu godišnje. Ako bi rješenje postalo pravomoćno prije 01.05.2019., mjesečne rate počinju teći od 31.05.2019. godine.

Konzum d.d., iznos uvjetnih tražbina 3.100.875,16 HRK, iznos smanjenja tražbine 1.302.367,57 HRK te iznos tražbine za namirenje nakon smanjenja iznosi 1.798.507,59 HRK, prenijet će 2,23 % Novog instrumenta Sokol Marića, odnosno 39.792 kompleta (0,014 %) ukupnog broja kompleta Novih instrumenata. Dodatno, dužnik se obvezuje vjerovniku platiti 10 % ukupnog iznosa tražbina (310.087,52 HRK) u roku od 12 mjeseci na način da će 50 % isplatiti kroz 11 jednakih mjesečnih rata, a 50 % jednokratnom isplatom kao 12. ratu. Prva rata dospijeva zadnjeg dana u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem je rješenje o potvrdi predstečajnog sporazuma postalo pravomoćno uz 1,5 % kamatu godišnje. Ako bi rješenje postalo pravomoćno prije 01.05.2019., mjesečne rate počinju teći od 31.05.2019. godine.

Skupina 2 – Ostale financijske institucije

Dužnik se obvezuje potpuno namiriti obveze iz financijskog zajma u roku od 360 dana od pravomoćnosti Rješenja Trgovačkog suda o sklopljenom predstečajnom sporazumu u 12 jednakih mjesečnih anuiteta beskamato s dospijecem svake mjesečne rate prvog dana u mjesecu.

Skupina 3 – Ostali vjerovnici

Ostali vjerovnici – potraživanje u iznosu 6.606.397,84 HRK, otpisuje se 40 % potraživanja u iznosu 2.642.559,14 HRK, podmiruje se preostali dio tražbine u iznosu 3.963.838,70 HRK u 12

jednakih mjesečnih rata beskamatno s dospijecom svake mjesečne rate prvog dana u mjesecu u roku od 360 dana računajući od dana pravomoćnosti rješenja kojim je sud utvrdio prihvaćanje plana restrukturiranja i potvrdio predstečajni sporazum.

Skupina 4 – Obveze po jamstvima

U slučaju neispunjenja obveze od strane glavnog dužnika, vjerovnicima uvjetnih tražbina dužnik se obvezuje namiriti tražbine utvrđene u predstečajnom postupku sukladno pojedinačnim ugovorima iz kojih te tražbine proizlaze.

Osporene tražbine

U slučaju nastanka obveze plaćanja vjerovnika s osporenim tražbinama, dužnik će vjerovnike pod red. brojevima 4., 7., 21., 23. i 30. isplatiti u 100 % iznosu, a ostale vjerovnike osporenih tražbina će isplatiti u utvrđenom iznosu tražbina pod jednakim uvjetima kao i vjerovnike s utvrđenim tražbinama svake pojedine grupe sukladno priloženoj tabeli.¹⁶⁸

6.4 Provedba predstečajnog sporazuma

Nakon rješenja o potvrdi predstečajnog sporazuma društvo Sokol Marić d.o.o. i nakon postizanja dogovora s vjerovnicima o iznosu i načinu naplate svoji tražbina, navedeno društvo je ipak 8. srpnja 2020. godine podnijelo prijedlog za otvaranje stečajnog postupka. Kao razlog stečaja naveli su da u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanja koji vodi FINA ima više evidentiranih osnova za plaćanje u razdoblju dužem od 60 dana, a koje je trebalo na temelju valjanih pravnih osnova za plaćanje bez daljnjih pristanka dužnika naplatiti. Kao dokaz priložili su potvrdu FINA-e.¹⁶⁹

Rješenjem nadležnog trgovačkog suda od 12. ožujka 2021. godine pokrenut je prethodni postupak radi utvrđivanja pretpostavki za otvaranje stečajnog postupka nad dužnikom. FINA je 15. ožujka 2021. obavijestila sud da dužnik na taj dan ima neizvršene osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 313 dana u ukupnom iznosu 310.610,38 kuna.

Privremeni stečajni upravitelj podnio je izvješće nadležnom trgovačkom sudu 20. rujna 2021. godine u kojem prikazuje da dužnik nema dugotrajnu materijalnu imovinu, tj. pokretnina i nekretnina, dakle nema dovoljnu vrijednost imovine za namirenje potraživanja od kupaca. Utvrđeno je postojanje stečajnog razloga nesposobnosti za plaćanje te da imovina dužnika nije dovoljna za namirenje troškova postupka, isto tako vidljivo je iz najnovijeg spisa FINA-e da nenamirene obveze dužnika sada iznose 733.619,71 kuna. Privremeni stečajni upravitelj predložio je, bez obzira što je dostavljena prijava potraživanja radnika u stečajnom postupku, da se otvori i zaključi stečajni postupak, jer imovina dužnika, koja bi ušla u stečajnu masu, nije dovoljna ni za namirenje troškova tog postupka.

Trgovački sud u Zagrebu, Stalna služba u Karlovcu, 1. listopada 2021. godine donio je rješenje kojim se otvara stečajni postupak nad dužnikom Sokol Marić d.o.o., imenuje se stečajni

¹⁶⁸ Rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj: St-2737/2017, od 6. ožujka 2019.

¹⁶⁹ Prijedlog dužnika za otvaranje stečajnog postupka, od 8. srpnja 2020.

upravitelj te se ovim rješenjem zaključuje stečajni postupak nad dužnikom s danom 1. listopada 2021. godine, nakon objave ovog rješenja na e-Oglasnoj ploči ovog suda i pravomoćnosti ovog rješenja dužnik Sokol Marić d.o.o. bit će brisan iz sudskog registra ovog suda. Stečajni upravitelj je dobio dužnost da u ime i za račun stečajne mase naplati potraživanja dužniku i o tome obavijesti sud. Nažalost, radi se o primjeru gdje predstečajni postupak nije uspio poslužiti kao alat predstečajnog dužnika kojim bi se gospodarski subjekt spasio od stečaja, međutim, navedeno nije razlog povezan samo s pravnim okvirom predstečajnog postupka, već u konkretnom slučaju i financijskim mogućnostima i stanju predstečajnog dužnika.¹⁷⁰

¹⁷⁰ Odluka Trgovačkog suda u Zagrebu, od 1. listopada 2021. godine, St-260/2021-31

ZAKLJUČAK

Opsežna analiza svih pravnih izvora primjenjivih na predstečajni postupak ukazuje na činjenicu da se radi o izrazito kompleksnom pravnom institutu, u čijoj pripremi i provedbi trebaju sudjelovati educirani financijski i pravni savjetnici kako bi provedba predstečajnog postupka bila što preciznija.

Predstečajni postupak neizbježna je opcija u realizaciji restrukturiranja poslovnih subjekata u Republici Hrvatskoj, ali da bi došlo do njezine primjene i u praksi, potrebno je uspostaviti efikasan i transparentan pravni okvir koji će zadovoljiti kako interese vjerovnika, tako i interese dužnika. Međutim, Republika Hrvatska nije jedina država članica u kojoj predstečajni postupak nije zaživio. Potencijalne koristi predstečajnog postupka često u državama članicama nisu bile ostvarene, kako zbog neadekvatnih analiza i pogrešnih strategijskih pristupa, tako i zbog loše postavljenih institucijskih i pravnih okvira predstečajnog postupka. To je rezultiralo povećanjem troškova postupka, čiji postavljeni ciljevi nisu bili ostvareni, uz izuzetak država članica s dugogodišnjim iskustvom i tradicijom uspostave uspješnih predstečajnih postupaka. U narednim godinama ostaje vidjeti hoće li doći do daljnjeg razvitka zakonodavnih rješenja koji reguliraju predstečajni postupak kako bi se u praksi provedbe predstečajnog postupka uistinu i ostvarila intencija zakonodavca – pojednostavljenje i smanjenje samih troškova postupka. Svakako preostaje vidjeti hoće li i politika koju vode javne vlasti doprinijeti tome.

Popis slika, grafova i tablica

Slika 1. Prikaz iznosa blokade poslovnih subjekata u RH krajem 2011. i tijekom 2012. godine ... 5

Slika 2. Primjer obrasca koji se koristi prilikom prijave tražbine vjerovnika u predstečajnom postupku 26

Slika 3. Primjer obrasca za glasovanje u predstečajnom postupku 35

Tablica 1. Prikaz tražbina po grupama na dan 7.10.2017. godine u kunama..... 40

Tablica 2. Osporene tražbine..... 41

LITERATURA

Knjige

Državni zavod za statistiku, Statističke informacije 2010., Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2010., str. 44. (dostupno i na: <https://podaci.dzs.hr/media/jjigoogb/statinfo2010.pdf>, pristup: 31.3.2023.)

Članci

Benolić, M., *Svjetska ekonomska kriza: razvoj, utjecaj na Republiku Hrvatsku i subjektivni stavovi studenata*, Pravnik 46, br. 92, Zagreb, 2012., str. 119. – 138. (dostupno i na: <https://hrcak.srce.hr/98188>, pristup: 31.3.2023.)

Bodrožić, J., *Predstečajna nagodba i oporavak kompanije u krizi*, Specijalistički diplomski stručni rad, Ekonomski fakultet, Sveučilište u Splitu, Rijeka, 2015.

Bodul, D. i Vuković A., *Još jedna) reforma stečajnog zakonodavstva – funkcionalizacija stečajno pravne zaštite ili placebo efekt?*, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci 36, br. 1, Zagreb, 2015., str. 181 – 212 (dostupno i na: <https://hrcak.srce.hr/141199>, pristup: 31.3.2023.)

Garašić J., *Najznačajnije novine stečajnog zakona iz 2015. godine*, Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci v. 38, br. 1, Rijeka, 2017., str. 131-186 (dostupno i na: <https://doi.org/10.30925/zpfsr.38.1.5>, pristup: 31.3.2023.)

Milas, P., *Ekonomski razvoj i gospodarske krize*, završni rad, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, 2021.

Nižić-Peroš, J., *Posljedice primjene Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi*, Oeconomica Jadertina 10, br. 1, Zagreb, 2020., str. 131 – 162. (dostupno i na: <https://hrcak.srce.hr/240508>, pristup: 31.3.2023.)

Šimić Ž., *Predstečajni postupak, Druga novela Stečajnog zakona*, Priručnik za polaznike/ice Pravosudne akademije, Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, 2022 (dostupno i na: <https://www.pak.hr/wp-content/uploads/2022/04/Predstecajni-postupak.pdf>, pristup: 31.3.2023.)

Veić V., *Predstečajni postupak*, Diplomski rad, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet, Split, 2017.

Pravni propisi i sudske odluke

Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno res-trukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 (Službeni list (OJ) L 172, 26. lipnja 2019.)

Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (MU 18/97, 6/99, 14/02, 13/03, 9/05, 1/06, 2/10, 13/17)

Odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj: Pž-268/2019. od 22.1.2019.

Odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: Pž-5720/16 od 24.8.2016.

Odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: Pž-3808/16 od 13.7.2016.

Odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: Pž-1432/16 od 8.3.2016.

Odluka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: Pž-2424/2019 od 23.12.2019.

Odluke Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: Pž-8442/16 od 11.1.2017.

Oduka Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: Pž-6074/2018 od 23.10.2018.

Pravilnik o popisu jedinica Financijske agencije i područja njihove nadležnosti u predstečajnom postupku (Narodne novine br. 106/15, 54/22)

Pravilnika o vrsti i visini naknade troškova Financijske agencije u predstečajnom postupku, visini naknade troška Financijske agencije za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka i zahtjeva za provedbu skraćenoga stečajnog postupka (Narodne novine br. 106/15, 54/22)

Pravno shvaćanje Sjednice Odjela trgovačkih i ostalih sporova Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske od 18.12.2018.

Pravno shvaćanje Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske doneseno na sjednici Odjela trgovačkih i ostalih sporova održanoj 18. prosinca 2019. (dostupno na: https://sudovi.hr/sites/default/files/dokumenti/2_02207/Sjednica%20Odjela%20od%2018.12.2019_.pdf)

Rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj: St-2737/2017, od 13.10.2017.

Rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj: St-2737/2017, od 6. ožujka 2019.

Stečajni zakon (Narodne novine br. 71/15, 104/17, 36/22).

Uredba (EU) 2015/848 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o postupku u slučaju nesolventnosti (Službeni list (OJ), 5. lipnja 2015.)

Uredba (EU) 2018/946 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zamjeni prilogâ A i B Uredbi (EU) 2015/848 o postupku u slučaju nesolventnosti (Službeni list (OJ) L 171 od 6.7.2018.)

Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Narodne novine br. 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15, 78/15, 114/22)

Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, 34/22, 114/22, 18/23)

Internetski izvori

Bodul D., *Analiza Nacrta novele Stečajnog zakona iz 2022.: još jedne (reformske ili kozmetičke) izmjene?*, 2022. (dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/analiza-nacrta-novele-stecajnog-zakona-iz-2022-jos-jedne-reformske-ili-kozmeticke-izmjene>, pristup: 31.3.2023.)

Bodul D., *Nova uloga Financijske agencije u predstečajnom i stečajnom postupku – rješenja i dvojbe*, 2016., (dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/strucni-clanci/nova-uloga-financijske-agencije-u-predstecajnom-i-stecajnom-postupku-rjesenja-i-dvojbe>, pristup: 18.2.2023.)

Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske, *Vodič kroz predstečajni postupak*, 2015. (dostupno na: <https://www.mingo.hr/public/Vkpp2015.pdf>, pristup 31.3.2023.)

Paštović A., *Predstečajni postupak prema Stečajnom zakonu*, 2015., (dostupno na: <https://www.iusinfo.hr/aktualno/u-sredistu/24129>, pristup: 31.3.2023.)

Plan restrukturiranja društva Sokol Marić d.o.o. (dostupno na: <https://e-oglasna.pravosudje.hr/>, pristup 31.03.2023.)